

Diplomová práce

2019

Radim Bílý

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Politologie

Studijní obor Mezinárodní vztahy

Diplomová práce

Pandí diplomacie

Radim Bílý

Vedoucí práce:

Doc. PhDr. Šárka Cabadová Waisová, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2019

Na tomto místě bych rád poděkoval paní docentce Šárce Cabadové Waisové, Ph.D. za možnost toto téma psát, a také za její rady, připomínky a čas, který věnovala vedení této práce.

OBSAH

1. ÚVOD	6
2. PANDÍ DIPLOMACIE JAKO VEŘEJNÁ DIPLOMACIE	12
3. ANALYTICKÁ ČÁST	28
3.1 Austrálie	30
3.2 Belgie	32
3.3 Finsko	34
3.4 Francie	36
3.5 Indonésie	39
3.6 Japonsko	41
3.7 Jižní Korea	43
3.8 Kanada	45
3.9 Malajsie	47
3.10 Německo	49
3.11 Nizozemí	51
3.12 Singapur	53
3.13 Thajsko	56
3.14 Tchaj-wan	56
3.15 Velká Británie	58
4. ZÁVĚR	64
5. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	69
6. RESUMÉ	81

1. ÚVOD

Černo-bílý medvídek jako jeden z nejmocnějších nástrojů veřejné diplomacie a měkké síly světové mocnosti. Ačkoliv se to může jevit jako paradox, opak je pravdou. Zejména v posledních 40 letech se toto spojení jeví jako jeden z nejefektivnějších nástrojů šíření vlivu Čínské lidové republiky.

Panda velká (latinským názvem *Ailuropoda melanoleuca*) tak není jen ohrožený druh medvěda žijící v Číně, ale také velice důležitý nástroj zahraniční politiky Čínské lidové republiky. Tento, pro mnoho obyvatel světa roztomilý živočich, jenž je endemickým druhem kontinentální Číny, si již mnohokrát získal titulní strany médií a pozornost nejvyšších představitelů desítek států. A to nejen díky své roztomilosti a ohroženosti, ale zejména díky moci. V médiích o něm bylo informováno například jako: „*Agent panda – roztomilý medvídek jako nástroj vlivu Číny*“ (Nidr: 2018), „*Černobílý medvídek i v roce 2017 upevňoval velmocenské postavení čínského režimu, který ho kvůli výdělku i vylepšení svého obrazu čím dál častěji vyváží do světa*“ (Nidr: 2018) nebo „*Pandy způsobily bouři na politické scéně Belgie*“ (BBC: 2013).

Právě spojení roztomilosti a moci bude předmětem předkládané diplomové práce. Mnoho států již podlelo půvabu tohoto živočicha, nicméně jen málo z nich jej ve skutečnosti získalo. Mezi státy, které podlely kouzlu pandí diplomacie, patří i Česká republika. Tehdejší primátorka Prahy za ANO Andrea Krnáčová v roce 2016 vyjádřila touhu po získání pandy pro ZOO Praha (iDnes: 2016). Toto přání vzbudilo velké emoce napříč českou společností a záhy se objevily dva tábory. Jeden se těšil, až pár pand velkých přistane ve svém panda expressu na letišti, druhý tábor naopak nechtěl o vytouženém úlovku pro ZOO Praha ani slyšet. Vzhledem k tomu, že vyjednávání o získání pandy jsou zdlouhavá a komplikovaná, Česká republika své pandy dosud nezískala a dle ředitele ZOO

Praha Miroslava Bobka ani v nejbližší době nezíská (Koťátko: 2018). Pandí diplomacie tak v případě České republiky nebyla úspěšná.

Již několik desítek let je tento živočich považován také za symbol přátelství mezi obdarovanou zemí a Čínskou lidovou republikou. Na celém světě je v současné době jen 21 států, které pandu velkou získaly (ať již darovanou či zapůjčenou) (Giant Panda Global: nedatováno).

Historii pandí diplomacie můžeme datovat od 7. století, kdy byla panda darována japonskému monarchovi. Od této doby jsou pandy nástrojem udržování vazeb mezi státy. Nicméně své nejintenzivnější fáze dosáhla pandí diplomacie až ve druhé polovině 20. století a ve století 21. Hlavním původem je radikální snížení počtu pand velkých ve volné přírodě z důvodu intenzivních lovů a také výrazného úbytku domovské tundry. V roce 1941 daroval tehdejší nejvyšší představitel Číny Čankajšek pandu do Spojených států. Tento akt byl považován za podporu Spojených států amerických proti Japonsku ve druhé světové válce. Další pandy putovaly například do Kanady či do Mexika. Právě tyto tři státy byly jedinými, které získaly své pandy darováním – nebyly tedy povinny platit tzv. pandovné¹ (Nicholls: 2010).

Panda velká tak byla až do 60. let darována bezplatně – jako symbol dobré vůle a přátelství. Od tohoto desetiletí se však násobí její vliv. Čím dál více států usiluje o získání tohoto živočicha. Čína začíná využívat ekonomické příležitosti a začíná pandy poskytovat za tučný pronájem – 1 miliardu ročně za dospělou pandu, 500 milionů dolarů pak za mládě – tzv. pandovné. V 60. letech se také z pandy velké stává ohrožený živočich a předmět multilaterálních i bilaterálních jednání v rámci mezinárodního společenství.

Nicméně i přes označení pandy jako „ohrožený živočich“ a ustanovení onoho pandovného zájem států neopadá. Naopak. Čím dál více států touží tohoto „ambasadora roztomilosti“ ve své vlasti mít. V roce 1972 prezident Spojených

¹ Pandovné se užívá jako pojem, jenž označuje částku za pronájem pandy, viz později v téže kapitole.

států amerických Robert Nixon navštívil Čínu a došlo k normalizaci vztahů mezi těmito mocnostmi. Jako dárek za tuto návštěvu získaly Spojené státy další pár pand velkých (Nicholls: 2010). Studená válka se nevyhnula ani pandí diplomacii. Čína během studené války darovala pandu jak do ideologicky spřízněného Sovětského svazu, tak do Spojených států.

V průběhu dalších let další státy získávají pandy, a to nejen ideologicky blízká Severní Korea, ale například i Španělsko či Velká Británie. Vliv pandy se tak začíná šířit i mimo asijské a americké prostředí do Evropy. Posledním milníkem v pandí diplomacii bylo zapůjčení páru pand velkých do Finska u příležitosti stého výročí finské nezávislosti v roce 2017.

Důvody, na jejichž základy Čína pandy velké zapůjčuje, se velice různí. V některých případech šlo o symbol dobrých vztahů, někdy šlo o dar k důležitému výročí a v jiných případech byly příčinou ekonomické zájmy Čínské lidové republiky. Liší se také doba zapůjčování pand velkých – některé státy získaly pandu na kratší dobu, jiné na delší a některé dokonce na neomezenou.

Předkládaná diplomová práce je komparativní analýzou 15 případů pandí diplomacie. Práce si klade čtyři výzkumné otázky:

- 1) Jaké byly nejčastější důvody, které vedly k zapůjčení pandy velké?
- 2) Je získání pandy spojeno s novými ekonomickými příležitostmi?
- 3) Jaké byly reakce na vyjednávání a také získání pandy velké ze strany přijímací veřejnosti a politických aktérů?
- 4) Je panda velká nástrojem měkké síly a veřejné diplomacie ČLR?

První výzkumná otázka se věnuje vlivům, za jejichž základě recipientské státy pandu získaly (loajalita, důležitá státní návštěva, podpora v konfliktu, ideologická blízkost a podobně). V řadě států byly pandy zapůjčeny jako symbol dobrých vztahů, v některých zas měly napomoci vyhrát srdce místních obyvatel.

Důležitým aspektem pandí diplomacie je mimo jiné ekonomická diplomacie. V řadě případů se totiž jako souběžný prvek s pandí diplomacií objevují ekonomicko-obchodní příležitosti ke spolupráci (jako například v případě Irska či Austrálie). Právě tyto aspekty budou předmětem druhé výzkumné otázky, jež se věnuje ekonomickým nástrojům a uzavřeným ekonomickým dohodám. Oxford Research z roku 2004 přišel s tezí, že v období získání pandy, byly od roku 1995 mezi recipientským státem a ČLR uzavřeny obchodní a ekonomické dohody. Právě uzavření těchto dohod pojí uvedený výzkum s přijetím pandy (Buckingham, David, Jepson: 2013). Zkoumány tak budou uzavřené zóny volného obchodu ve sledovaném období (1995 – 2018), obchodní dohody ale také obchodní bilance. U států, u kterých byla dostupná obchodní bilance mezi ČLR a recipientským státem pandy velké dojde také k analýze vzrůstu/poklesu exportu a importu ve vztahu k momentu získání pandy.

Třetí výzkumná otázka se věnuje reakcím na přijetí pandy velké v obdarovaném státu. Reakce nebyly ve všech státech stejné. V Německu byly pandy přivítány s velkou slávou a radostí, v Belgii pandy způsobily konflikt mezi Vlámí a Valony. Poslední výzkumná otázka se věnuje pandě coby předmětu měkké síly a veřejné diplomacie Čínské lidové republiky. Dojde k zodpovězení otázek, jestli je panda využívána jako nástroj šíření čínského vlivu a jestli se jedná o nástroj úspěšný.

Předkládaná práce se zabývá tématem, které je v českém prostředí nové a prozatím tedy nepříliš probádané. Budou tedy využívány primárně zdroje zahraničních médií, mezinárodních organizací a samozřejmě také dostupná memoranda, jež byla mezi Čínskou lidovou republikou a recipientským státem podepsána. V českém akademickém prostředí se pandí diplomacii prozatím nevěnovalo přílišné pozornosti. Mimo média (ČT24, Člověk a země,...) nebylo téma více popsáno a zanalyzováno. V analytické části tak práce vychází primárně z on-line zdrojů a statistik. V případě asijských států (Thajsko, Malajsie) práce čerpá z limitovaného počtu zdrojů, který je dán dostupností.

Práce je dělena na 2 části (teoretickou a analytickou část). Teoretická část je dále dělena na 4 podkapitoly. První kapitolu tvoří stručný úvod do pandí diplomacie – od kdy se s tímto pojmem můžeme setkat, jaký nabýval význam a podobně. Další podkapitoly obsahují charakteristiku a nástroje veřejné diplomacie a měkká moci dle více autorů (Nye, dHoogne, Peterková,...). V další části budou oba koncepty aplikovány na Čínskou lidovou republiku (historický popis, jaké má současná veřejná diplomacie a měkká moc příležitosti a hrozby, jaké jsou nejčastější využívané nástroje a kdo jsou hlavní aktéři veřejné diplomacie v případě ČLR). Nejvýraznějšími událostmi čínské veřejné diplomacie posledních let byly například Asijské hry v roce 1990, Letní olympijské hry v Pekingu v roce 2008, Šanghajska *World Exhibition* o 2 roky později či *Victorias Secret Fashion Show* v roce 2017. Některé ze zmíněných událostí se ovšem neobešly bez kontroverzí. Vlivným nástrojem veřejné diplomacie a měkká moc Čínské lidové republiky patří také Konfuciánské instituty.

Následně bude představen hlavní zkoumaný předmět – panda velká – historie nálezu, jejich současné rozmístění, proč jsou vůbec ohrožené a jaké právní úpravy se týkají pand (národní i mezinárodní právo).

Druhá část (analytická) se skládá z komparativních analýz 15 případů pandí diplomacie. Tato část je rozdělena na 15 částí dle jednotlivých recipientských států a bude rozdělena abecedně bez ohledu na rok zapůjčení. Důvodem abecedního rozdělení je zdlouhavé vyjednávání o získání pandy. V některých případech bylo zapůjčení pandy vyjednáváno několik let, a proto k pandí diplomacii docházelo v některých případech souběžně. Zvolené státy se nacházejí v Asii, Americe, Evropě a Oceánii (Afrika prozatím nemá žádnou pandu). Všechny těchto 15 států získalo pandu po roce 1994 – tedy od roku 1995. Právě rok 1995 je tím rokem, od kdy se začíná hovořit o takzvané třetí fázi pandí diplomacie (Buckingham, David, Jepson: 2013). Tato fáze je charakteristická propojením darování pandy a uzavřením důležitých obchodně-ekonomických dohod.

V poslední části bude následovat závěrečná komparace všech případů – jaké motivy se nejčastěji objevují během získání pand, jaké jsou reakce na přijetí a jaké jsou společné prvky při procesu získání pandy velké. Tato část je zpracována pomocí tabulky. Tabulka obsahuje celkem všech 15 objektů komparace (státy) a sledované proměnné – tedy dobu zapůjčení, důvod zapůjčení, výši nájemného, reakce přijímacího státu na pandu, ekonomické dohody v období před získáním pandy a důvod získání pandy velké. Závěrečná část si klade za cíl přehledně poukázat nejčastější jevy, které byly s příchodem pandy velké do státu spojené.

2. PANDÍ DIPLOMACIE JAKO VEŘEJNÁ DIPLOMACIE

Existuje mnoho symbolu Čínské lidové republiky – například Velká čínská zeď či pandy. Právě pandy se za několik posledních let staly důležitým nástrojem veřejné diplomacie Číny, která je využívá pro šíření svého vlivu. Pandy se tak v průběhu času staly integrální součástí čínské měkké síly zejména díky své schopnosti získat si srdce zahraničních obyvatel a přesvědčit obyvatele zahraničního státu k oblibě Číny (Lin: 2009).

Historie darování zvířat za „odměnu“ výměnou za přátelské vztahy či podporu není v mezinárodních vztazích ničím novým. První příklady se objevují již ve 14. a 15. století. Prvním příkladem darování zvířete za vojenskou pomoc je darování žirafy egyptským sultánem panovníku Florencie v roce 1486. V roce 1515 pak portugalský král Manuel II. daroval papeži Leu X. nosorožce. Za tento dar si portugalský král vysloužil podporu v koloniální expanzi na dálný východ (Nicholls: 2011).

Dalším zvířetem, které se postupem času etablovalo trvale jako nástroj veřejné diplomacie, je panda. Již od 40. – 50. let jsou součástí diplomacie propagandy, která byla cílena na Spojené státy (Ienaga: 2009). Od 60. let minulého století dokonce hovoříme o takzvané „pandí diplomacii“. Pod tímto pojmem se skrývá činnost zapůjčení (v počátcích i darování) pand velkých s cílem bližší spolupráce mezi Čínskou lidovou republikou a recipientským státem. Pandy (v souvislosti s pandí diplomacií) jsou také označovány jako symbol mezinárodního přátelství či ambasadoři míru. Pandy se tak staly součástí moderní veřejné diplomacie a jednoznačným nástrojem politiky (Pacher: 2017). Pandy jsou ze strany Číny darovány/zapůjčovány zejména zahraničním přátelům (které označuje jako *wai guo penyois*) a důležitým obchodně-ekonomickým partnerům².

Prvními politiky, kteří využívali pandí diplomacii, byli Mao-Ce Tung a Čou-En Laj. Právě tyto aktéři se postarali o první darování pand do socialistických

² Jak bude později dokázáno v analytické části.

států v 60. letech minulého století. Postupem času své pandy získávají i země „západu“, další asijské země a Austrálie. Velice důležitým aspektem darování pand je, že se nezapůjčují do ekonomicko-obchodně neatraktivních zemí (Pacher: 2017).

Panda velká (*Ailuropoda Melanoleuca*)³

Ještě předtím, než budou definovány pojmy měkká moc a veřejná diplomacie, dojde k seznámení s ústředním aktérem celé práce – pandou velkou. Většina lidí zná medvídka pandu spíše z kreslených seriálů či ZOO než z oblasti politiky a mezinárodních vztahů. Tato šelma, patřící do čeledi medvědovitých, je světu známa již několik století. Celému světu jsou pandy známy až od roku 1869, kdy byly nalezeny první kůže pandy. Ačkoliv má Čínská lidová republika na svém území hned několik ohrožených druhů živočichů (panda červená, sněžný leopard, levhart obláčkový), hlavní pozornost se upírá právě na pandu velkou, a to jak v oblasti mediální, tak v oblasti politické (UNESCO: 2016). Čína v problematice ochrany pand působí jako globální aktér, který se snaží o záchranu druhu pomocí domácích i nadnárodních aktivit, které jsou bilaterálního i multilaterálního charakteru (UNESCO: 2016).

V současné době je panda velká endemickým druhem kontinentální Číny. Dříve se však vyskytovaly i na území dnešní Barmy, Vietnamu či Thajska. Pandy byly rozšířené i v dalších oblastech Číny, než je tomu v dnešní době. Původně se nacházely v jihovýchodní, střední a severní oblasti Číny. Nyní je můžeme nalézt ve volné přírodě výhradně v Sichuanu, Shaanxi a Gansu⁴. Tyto provincie, na jejichž území se nachází 7 přírodních rezervací a několik chráněných oblastí, tvoří

³ S pandami velkými souvisí německá teorie *Kindchenschema*. Tato teorie říká, proč jsou pandy pro lidi tak roztomilé. Důvodem je, že jsou podobné malým dětem – tedy tlusté tváře, zploštělý nos a velké oči (Grammer: 2000).

⁴ Tyto oblasti však byly poškozeny v roce 2008 ničivým zemětřesením, a tak bylo nutné pro řadu pand najít nové umístění – například do světových ZOO.

přibližně 1/5 původního teritoria pand velkých (Peng, Jiang, Hu: 2001). K tak enormnímu zmenšení teritoria došlo v průběhu posledních 50 let. Právě trend zmenšování životního prostoru vede ke snižování počtu pand ve volné přírodě a zařazení mezi kriticky ohrožené (od roku 2016 již jen ohrožené) druhy živočichů.

Důvodů, které přispěly ke snižování počtu pand, je však několik. Vedle již zmíněného úbytku původního prostředí je důležitým faktorem lov. Pandy byly zejména v minulosti loveny ve velkém a až právní úpravy z 60. let vedly k zákazu lovu. V současné době hrozí za ulovení pandy velké tresty v rozpětí od 2 let po doživotí s možností uvalení nejvyššího trestu – trestu smrti (Shaller: 1993). Dalším faktorem je strava pand velkých. Ty se z 90 % živí výhradně bambusem. Vzhledem ke změně životního prostředí a globálnímu oteplování ve volné přírodě dochází rovněž k úbytku rostoucího bambusu. Bambus se vyskytuje jen na určitých místech a je velice obtížné jej pěstovat v jiných podmínkách, než jsou vysokohorské oblasti⁵. Dalšími důvody, proč jsou pandy ohrožené, jsou jejich nízký sexuální apetit, vysoká úmrtnost mláďat a nemoci. Mnohdy se také stávají obětí ze strany jejich přirozených nepřátel – tedy leopardů či medvědů černých. Významný problém také představují komplikované snahy o navrácení pand, které se narodí v chovných zařízeních, zpět do volné přírody. Tyto snahy opakovaně selhávají a ono toužené zvyšování počtu volně žijících pand je proto spíše přáním než realitou (Peng, Jiang, Hu: 2001).

Světový fond na ochranu zvířat stanovil strategie, které mají vést k jejich záchraně (WWF: nedatováno):

- a) Obnovení prostředí (vysázení bambusu, vypuštění živočichů do volné přírody apod.);
- b) Zvýšení monitoringu v oblastech změny populace pand, chování – a to v souvislosti se změnou klimatu;

⁵ Právě toto je také velký problém při chování pand v zajetí.

- c) Propojení oblastí výskytu pand velkých, budování nových koridorů (cílem by mělo být propojení všech oblastí výskytu pand velkých);
- d) Redukování ostatních hrozeb jako například minimalizace ztrát území ve prospěch pand;
- e) Relokace – poslední strategií tvoří možné přemístění pand do oblastí, kde se jim bude lépe dařit.

Tuto strategii však maří všudypřítomná (již zmíněná) rizika pro pandy – těmi jsou změna životního prostředí, lidské aktivity (rozvoj infrastruktury, zemědělství, lov) a reprodukční limity pand (WWF: nedatováno).

Pandy velké jsou mimo politické vyjednávání předmětem několika právních úprav. Právo na ochranu pandy velké můžeme spatřovat na úrovni provinciální, národní i mezinárodní. Cílem je snaha o ochranu životního prostředí, zachování krajiny, ale také reintrodukce pand (UNESCO: 2016).

První právní úprava na národní úrovni pochází z roku 1957, kdy 3. národní kongres vytvořil přírodní rezervace. Nicméně tento právní akt se týkal více živočišných druhů. To mění právní akt z roku 1963, kdy dochází k vytvoření rezervací jen pro pandy velké. V roce 1988 vstupuje v platnost čínský zákon o ochraně živočišných druhů (*Chinese Wildlife Conservation Law*), které zařadilo pandu velkou do kategorie I – tedy kategorie živočichů, kteří potřebují nejvyšší ochranu. Do roku 1990 bylo prostřednictvím legislativy vytvořeno celkem 13 přírodních rezervací, které měly za cíl zachránit pandy velké (UNESCO: 2016).

Novodobé právní akty, které se týkají pand velkých, jsou (UNESCO: 2016):

- 1997 – *Regulations on Wild Plant Protection of the PRC*
- 1998 – *Forest Law of PRC* – ustanovuje zákaz těžby dřeva v oblastech, kde se vyskytují pandy
- 2002 – *Regulations of the PRC on Nature Reserves*

- 2002 – *Cultural Heritage Protection Law of the PRC* – panda zařazena do kategorie kulturního dědictví
- 2004 – *Law of the PRC on Wildlife Protection*

Zmíněné právní akty jsou důkazem, že se Čína opakovaně (minimálně deklaratorně) snaží o ochranu svého národního pokladu – pandy velké.

V současné době jsou za ochranu pandy na národní úrovni zodpovědné 2 orgány – Státní ministerstvo lesní správy a Ministerstvo městské a rurální výstavby (které spravuje ZOO).

Od roku 2005 probíhá v Číně tzv. „panda boom“ – tedy období, ve kterém se zvyšuje počet pand velkých, a to zejména díky umělému oplodňování. Tento faktor vedl v roce 2016 ke změně statusu pandy z „ohrožené“ na „zranitelné“ (WWF: 2016).

Diplomová práce má za dílčí cíl zjistit, zdali je panda velká nástrojem měkké moci Čínské lidové republiky. V následující části dojde k definování jak samotné moci, tak i měkké moci, jakožto jedné z podkategorií. Moc jako pojem v mezinárodních vztazích neobsahuje jasnou a jednotnou definici. Tyto definice se mění v čase a teritoriu. Realistická škola mezinárodních vztahů chápe moc v materialistickém pojetí. Naopak liberální škola se zaměřuje spíše na ideje a hodnoty. Jedním z prvních, kdo definoval moc v rámci politologie a mezinárodních vztahů, byl Robert Dahl. Tento autor označil moc jako schopnost aktéra A přinutit aktéra B k činnosti, kterou by za normálních okolností nedělal (Dahl: 1957). Nicméně toto materialisticko-vojensko-ekonomické pojetí se v průběhu času změnilo a v současné době převládá spíše pohled, který pracuje s přitažlivostí – tedy *soft-power* neboli měkká síla.

Pojem měkká síla použil poprvé Joseph Nye junior v 90. letech minulého století ve studii, která se zabývala Spojenými státy americkými. Joseph Nye označil moc jako schopnost aktéra ovlivnit chování ostatních, a to pomocí přitažlivosti namísto nátlaku (Nye: 2004). Tento pojem tak pracuje s normami,

hodnotami a kulturou namísto vojenské síly a donucení. Joseph Nye tak mírně modifikoval Dahlovu definici moci. Dle Nye se stále aktér A snaží ovlivnit aktéra B k jiným činnostem – nicméně již nikoliv pomocí nátlaku, ale pomocí přitažlivosti. Aktér B tak zcela dobrovolně mění své chování (Nye: 2004).

Joseph Nye také definoval 3 primární zdroje měkké síly (Nye: 2004). Jsou jimi:

- kultura – umění, literatura, jazykové instituty,...
- politické hodnoty,
- zahraniční politika – ta má dle Nyeho být legitimní a má mít morální autoritu.

Nicméně Nyeův koncept měkké síly byl vystaven kritice ostatních autorů. Jeho definice měkké síly je kritizována ze strany státocentričnosti, zaměření se na americké prostředí a že svá teoretická východiska příliš zjednodušuje.

Avšak i přes tuto kritiku se současný mezinárodní systém čím dál více orientuje na měkkou sílu, nežli vojensko-ekonomickou sílu (*hard power*).

I Čínská republika se zejména v posledních desetiletích začíná zaměřovat na měkkou moc prostřednictvím svých nástrojů (jazyk, kultura a také pandy). Pandy jsou tak jedním ze zdrojů čínské měkké moci, který využívá k ovlivnění mínění o zemi v zahraničí. Pandy jsou jak pro státy, tak občany velikým lákadlem díky své roztomilosti. Cílem další části je popsat jak se vyvíjela měkká moc Čínské lidové republiky (d'Hooghe: 2005).

Čínská lidová republika se v průběhu poslední dekády snaží o proměnu svého obrazu v zahraničí. K tomu právě využívá veřejnou diplomacii a s ním spojenou měkkou sílu (Wang: 2011). Čína, alespoň deklaratorně, poslední roky zvyšuje svou image v zahraničí pomocí progresu, který prodělává v oblastech sociální (nižší úmrtnost, zvýšení životní úrovně,...), ekonomické (snížení chudoby, ekonomická transformace, otevření zahraničnímu obchodu,...) a politické (politická transformace země, otevřenost světu,...). V souvislosti

s těmito změnami se také zvyšuje důraz na využívání měkké síly (Wang: 2011). Hlavní oblastí využití měkké síly je kultura, která má v Číně dlouhou tradici a je světově uznávána. Čínská měkká moc je zaměřena jak na zahraniční, tak na domácí publikum a klade velký důraz na zapojení nestátních a kvazi-státních aktérů.

Z konkrétních příkladů Čína nejvíce využívá kulturních výměn, vysílá lékaře a učitele za prací do zahraničí, podporuje také příjezdy studentů ze zahraničí do Čínské lidové republiky či poskytuje rozvojovou pomoc. Právě počet zahraničních studentů v Číně se rok od roku zvyšuje (Pan: 2006). Naopak rozvojová pomoc je terčem kritiky z pohledu neokolonialismu. Čínský obraz je tak poškozován obviňováním z čerpání zdrojů z rozvojových zemí, kterými jsou primárně státy v Africe, jiho-východní Asii a Latinské Americe. Dalšími příklady měkké síly ve vztahu k rozvojovým zemím jsou investice do infrastruktury či výuka obyvatel rozvojových zemí v čínských vzdělávacích centrech (Pan: 2006). Velice důležitým nástrojem měkké síly jsou také Konfuciánské instituty a pandy.

I přes to, že se zvyšuje důraz na měkkou sílu, Čínská lidová republika byla, je a pravděpodobně i stále bude důležitým aktérem na poli *hard power*, zejména v oblastech nákladů na armádu a počtu příslušníků armády.

S pojmem měkká moc se pojí veřejná diplomacie. Veřejná diplomacie je koncept, který je ve své podstatě velmi starý, nicméně stále nepanuje jasná konceptualizace.

„Známky snahy představit svůj stát v co nejlepším světle v zahraničí jsou bezpochyby staré jako státy samy. Již ve starověku dbali vládcové tehdejších říší o dobrou, či přímo velkolepou pověst svého státu. S postupující dobou se tato snaha nijak nezmenšovala a na řadě míst v historii, ať už ve starověkém Římě v období byzantské či italské renesanční diplomacie můžeme nalézt důkazy takových snah.“ (Peterková 2008: str. 8)

Z výše uvedené citace je tak jasné, že prvotní kořeny veřejné diplomacie ve zjednodušené formě, tedy snahy ukázat stát v co nejlepším obraze, datujeme již do starověkého období. Nicméně v průběhu času prodělává veřejná diplomacie velkých změn. Jedou z těchto změn je v 15. století vynalezení knihtisku a s tím spojené snazší šíření informací. Význam dobrého vnímání státu v zahraničí roste také ve 20. – 30. letech 20. století. Výraznou proměnou prochází veřejná diplomacie během transformace mezinárodního systému – tedy po konci studené války. V této době můžeme zaznamenat také enormní technologickou i komunikační revoluci (Mellissen: 2005, dle Peterková: 2006). Právě proměny v přístupu k technologiím šířícím informace byly klíčové pro etablování veřejné diplomacie. Další velkou změnu u veřejné diplomacie přináší nárůst vlivu nových médií.

Nad definicí veřejné diplomacie (*public diplomacy*) neexistuje jasná shoda. Řada autorů se liší v nástrojích i formách projevu (Peterková: 2008). V minulosti se veřejnou diplomacií označovaly 3 jevy (Peterková: 2008):

- a) protiklad k tajné diplomacii – tedy veřejná diplomacie je chápána jako otevřená diplomacie,
- b) veřejná diplomacie jako *public affairs* neboli veřejné záležitosti,
- c) „*veřejná diplomacie jako nástroj pro prosazování cílů zahraniční politiky v zahraničí*“ (Peterková: 2008),
- d) veřejná diplomacie jako proces komunikace se zahraničním publikem.

Nicméně současné pojetí veřejné diplomacie se částečně změnilo. Od 70. let minulého století je veřejná diplomacie chápána jako ucelenější pojem. Nová vlna zájmu o veřejnou diplomacii a její definování pak přichází v letech devadesátých. Nyní je veřejná diplomacie chápána jako „...*proces komunikace se zahraničním publikem, které je osloveno pomocí řady různých nástrojů*“ (tamtéž: str. 12). Stále však platí, že veřejná diplomacie pracuje se *soft power* a někteří autoři uvádějí, že je dokonce její součástí a že je na ni založena. Jedná se tedy o

způsob diplomacie, který není nátlakový, pracuje spíše s ovlivňováním pomocí sympatií a koncept války využívá jen v nejnútnejším případě.

Veřejná diplomacie se také zaměřuje na více aktérů a na více zájmů. Cílem veřejné diplomacie by tak mělo být vnímání širokým publikem (Leonard: 2002). Aktéři veřejné diplomacie jsou jak státního charakteru, tak nestátního. V zásadě můžeme tedy aktéry rozdělit na domácí a zahraniční. Mezi domácí aktéry můžeme zařadit samozřejmě státy, dále pak neziskové organizace, soukromé společnosti a občany státu. Mezi zahraniční aktéry řadíme mezinárodní organizace, ostatní státy a společnosti ale také například diaspory či občany jiných států. V případě pandí diplomacie coby veřejné diplomacie je ústředním aktérem Čínská lidová republika. Nicméně není sama – do této oblasti promlouvají i další aktéři – zejména environmentální organizace (jako je například Světový fond na ochranu zvířat - WWF⁶). Hlavním cílovým aktérem pandí diplomacie jsou státy a občané daného státu, který pandu získá.

Jak již bylo řečeno, kromě toho, že se veřejná diplomacie zaměřuje a je konána více aktéry než tradiční diplomacie, obsahuje také více zájmů, které se mohou buď doplňovat (být komplementární), či si konkurovat. Veřejná diplomacie se zpravidla odehrává v oblastech politicko-vojenské, ekonomické a společensko-kulturní. Z oblasti politicko-vojenské lze jmenovat jako příklad výměny státníků mezi státy, účast na mezinárodních fórech či poskytování rozvojové pomoci. Z oblasti ekonomické pak můžeme uvést vyjednávání o mezinárodních obchodních dohodách, jež jsou často dojednány právě díky nástrojům veřejné diplomacie. Poslední oblastí je oblast společensko-kulturní. Tato oblast se zaměřuje na kulturní výměny, šíření dobrého jména o zemi jak na domácí půdě, tak v zahraničí či na výuku jazyka v jiné zemi.

V hlediska časového lze veřejnou diplomacii sledovat ve 3 časových horizontech. První z nich se nazývá reaktivní časový horizont a je sledován v řádu

⁶ Tato instituce má dokonce pandu od roku 1961 ve svém logu.

dní a hodin. Druhý časový horizont – proaktivní časový - je sledován v řádech týdnů a měsíců. Poslední časový horizont se soustředí na budování vztahů a je tedy sledován v řádu let (Leonard: 2002).

Reaktivní časový horizont se primárně zaměřuje na bezprostřední reakci na událost, která by mohla nebo již ovlivňuje pověst či vnímání o státu v zahraničí. Proaktivní časový horizont se zaměřuje na strategická sdělení. Součástí tohoto střednědobého časového horizontu je vytváření meziinstitucionálních představ o daném státu v zahraničí. Poslední horizont se soustředí na navázání a budování bližších vztahů s dalšími aktéry. Dochází během něj také k vzájemnému porozumění a pochopení. Příklady tohoto časového horizontu mohou být výměnné pobyty, stipendia či dlouhodobé programy (Leonard: 2002). Pandí diplomacii v ohledu na časové horizonty můžeme zařadit do všech 3. V rámci prvního časového horizontu – reaktivní časový horizont lze jmenovat například reakci Číny na zmizení letadla z Malajsie. Díky tomuto faktu byla pandí diplomacie pozdržena o několik týdnů. Nicméně pandí diplomacie je spjata zejména s budováním dlouhodobých vztahů – funguje jako jakýsi symbol dobých vztahů, vzájemných sympatií a slouží jako dar při harmonii vzájemných vztahů. Proto se s pandí diplomacií lze setkat nejčastěji v rámci proaktivního časového horizontu a dlouhodobého strategického časového horizontu.

Součástí veřejné diplomacie velké řady států i dalších aktérů je vytvoření strategie veřejné diplomacie. Strategii veřejné diplomacie tedy představují návrhy, jak by měla být veřejná diplomacie aplikována, jakých by měla dosáhnout cílů a jaké jsou její hlavní priority. Strategie a cíl veřejné diplomacie je tak zaměřen na prezentaci státu v co nejlepším obrazu (Leonard: 2002).

Strategie veřejné diplomacie by měla zahrnovat a obsahovat několik kroků, respektive částí, vedoucích k tomu, aby byla co nejúspěšnější. Jedná se například o seznam prioritních států, jmenování a popis cílového publika, strategické sdělení, strategii pro spolupráci s ostatními aktéry mimo cílové publikum či rámec pro vysvětlení rolí různých organizací.

Dle Peterkové (2006) lze strategii veřejné diplomacie vyjádřit pomocí několika otázek:

- Čeho se pokoušíme dosáhnout?
- Co si lidé o našem státě myslí?
- Co chceme sdělit?
- Komu to chceme sdělit?
- Jak to můžeme sdělit?
- Jakých výsledků jsme dosáhli?

V případě pandí diplomacie lze na tyto otázky odpovědět velice snadno. Čínská lidová republika obdarovává státy za dobré vztahy a snaží se dosáhnout lepšího obrazu v zahraničí. Snaží se tak změnit vnímání zahraničního publika vůči Čínské lidové republice. Sděluje to přímou formou – pomocí vyslání „ambasadora míru“. A tato snaha se poměrně daří. Média téměř ve všech případech pandí diplomacie psala zejména v pozitivní konotaci.

Výše v této kapitole byli jmenováni aktéři vykonávání veřejné diplomacie. Velice důležitými jsou ale také aktéři, kteří jsou cílem veřejné diplomacie (tedy ti aktéři, na které strategie a nástroje veřejné diplomacie cílí). Tito aktéři se liší dle tématu a strategie veřejné diplomacie. Cílovými aktéry veřejné diplomacie ze strany států, mezinárodních organizací a dalších aktérů pak jsou *opinion leaderi*, *opinion formers*, obchodníci a investoři, vzdělávací instituce, vládní instituce, nevládní organizace, náboženská a zájmová společenství či média.

V úvodu této kapitoly také byla zmíněna ona nejednoznačnost ve významu pojmu veřejná diplomacie. Právě veřejná diplomacie se tak v některých nástrojích a cílech (šíření dobrého jména státu u domácího obyvatelstva i v zahraničí) může ztotožňovat s propagandou (zejména tak v případě Čínské lidové republiky). Veřejná diplomacie i propaganda se snaží o předání informace s cílem změnit postoj aktéra a společnosti (Leonard: 2002). Propaganda je však chápána spíše v negativní konotaci, kdežto veřejná diplomacie spíše v pozitivní.

Závěrem této kapitoly tak lze konstatovat, že veřejná diplomacie je úzce provázána se zahraniční politikou států, které se snaží o dobré vnímání státu v zahraničí. Tato snaha je provázána s idejemi a hodnotami státu (což je součástí *soft power*). Veřejná diplomacie také velice úzce souvisí s multilaterální spoluprací. Klíčovým aktérem jsou lidé a zdrojem moci je spíše přitažlivost nežli tvrdá – vojenská síla. Základní strategií veřejné diplomacie je vzájemná výhodnost a dobré mezinárodní občanství. Komunikace probíhá na základě partnerského vztahu či v rámci utvořených sítí. Role vlády je u veřejné diplomacie oslabena, neb veřejnou diplomacii mohou provádět i jiní aktéři než stát (Leonard: 2000).

Veřejná diplomacie Čínské lidové republiky (*gonggong waijiao*) prodělala za posledních několik desítek let zásadní proměnu. Počátky snahy o veřejnou diplomacii můžeme datovat již do období před vznikem Čínské lidové republiky. První pokusy o dobré vnímání současné Číny můžeme spatřovat již ve 30. letech minulého století. Po vzniku Čínské lidové republiky v roce 1949 v těchto snahách pokračují i další vrcholní představitelé nově vzniklého státu. Dochází zejména k výměnným pobytům pro žurnalisty a pedagogy. V následujících letech přicházejí první výraznější změny v oblasti veřejné diplomacie. Během Kulturní revoluce se začíná více pracovat s tištěnými médii. Typickým příkladem jsou magazíny, které se snažily Čínu představit jako míru milující zemi, která je pod nátlakem (obětí) západní agrese – jmenujme například *Beijing Review*, *China aReconstructs* či *China Pictorial* (dHooghe: 2005). Důležitým milníkem ve veřejné diplomacii Číny jsou 70. léta. Právě toto desetiletí je obdobím, kdy Čína začíná zapůjčovat pandy a využívá ping-pongovou diplomacii. Je to také období, kdy za Denga Xiopinga probíhá politika otevřených dveří, která měla vliv na formulování nástrojů veřejné diplomacie. Od roku 1978 pak sílí snahy o budování obrazu Číny jako aktéra vhodného pro spoluprací. Další z hlavních změn je, že si Čína v průběhu času uvědomuje čím dál více důležitost veřejné diplomacie jako jednoho z nástrojů své zahraniční politiky. Snaží se budovat obraz jako země,

kteřá je důvěřehodná, spolupracující, mající ráda míř, ale zároveň i jako rozvojová země, kteřá se stará o enormní množství obyvatel. Čínská diplomacie se tak posunula z izolace do popředí (d'Hooghe 2008: str. 88 -89). Vliv na to měly externí faktory – proměna mezinárodního systému ale také vnitřní vlivy – zejména pak liberální přístup v diplomacii již zmíněného Denga Xiaopinga v 90. letech minulého století. Během této doby dochází k budování pozitivního obrazu, i přesto že se jedná o autoritativní režim. V téže době se také pokračuje v politice otevřených dveří (*open door policy*) (d'Hooghe: 2005). Čína se tedy snaží být vhodným partnerem pro zahraniční investory a jiné státy za účelem sbližování. Rozšiřování agendy a aktivity ve veřejné diplomacii Číny souvisí také s otevíráním zahraniční politiky, což znamená více příležitostí, spolupráce a aktivity na v regionu i na půdě zahraničních organizací. Další proměnu můžeme spatřit v nástrojích veřejné diplomacie Číny. Ve světě dochází k zakládání stále vyššího počtu Konfuciánských institutů, do Číny směřuje stále více zahraničních studentů za účelem výměnného pobytu a pandy jsou hned v několika světových ZOO. V polovině 90. let se Čína opět vrací k Dengovské diplomacii (kteřá je založena na otevřenosti světu). Dengovská veřejná diplomacie měla jen velmi limitovaný cíl – vytvoření dobrého obrazu jinak uzavřené země (dHooghe: 2005).

V posledních letech se Čína čím dál více zaměřuje na externí komunikaci a veřejnou diplomacii nejen za účelem zlepšení si obrazu v zahraničí, ale i za účelem co nejvíce zakrýt své slabiny a úskalí. Percepce chování Číny v zahraničí i na domácí půdě má vzrůstající vliv na tvorbu zahraniční politiky Čínské lidové republiky (dHooghe: 2005). Čínská veřejná diplomacie se tak orientuje jak na multilaterální, tak bilaterální úroveň. V současné veřejné diplomacii můžeme spatřit tři hlavní úkoly:

1. budovat obraz Číny jako země, kteřá se snaží zajistit budoucnost svých obyvatel (tímto úkolem se snaží Čína obhajovat své politické reformy),
2. budovat obraz Číny jako stabilního, důvěřehodného a zodpovědného ekonomického partnera,

3. budovat obraz Číny jako důvěryhodného a zodpovědného člena mezinárodního společenství, který se aktivně snaží a přispívá k naplňování míru (dHooghe: 2005).

Čínská veřejná diplomacie, ačkoliv se snaží být jasně zacílená, je plná paradoxů. Prvním z nich je bezesporu existence autoritářského režimu s jedinou, Komunistickou stranou Číny, stranou u moci. Právě představitelé Komunistické strany jsou těmi, kdo v Čínské lidové republice určují pravidla chodu státu a také rozhodují právě o veřejné diplomacii. Čínská veřejná diplomacie je tak tvořena úzkým kruhem osob. Dochází tak k velké centralizaci veřejné diplomacie, jež vzniká v jednom centru. Nicméně tato vysoce centralizačně tvořená veřejná diplomacie se zdá být v mnoha oblastech úspěšná (Olympijské hry, Konfuciánské instituty⁷,...) a její vliv na ostatní státy a aktéry je značný a znatelný. Čína si sama uvědomuje své velmocenské postavení (dHooghe: 2005) s tímto faktem také kalkuluje během tvorby své zahraniční politiky. Jedná se tak o strategický model veřejné diplomacie, který je vysoce centralizovaný a hierarchický.

Velký potenciál v rozvoji veřejné diplomacie můžeme vidět zejména v expanzi vlivu čínské kultury – v kinematografii, malířství, kaligrafii, literatuře, zvycích a tradicích, tradiční medicíně či akupunkturu. Prostřednictvím těchto odvětví se Číně daří budovat pozitivní vliv v zahraničí. Neznatelnějšími nástroji v oblasti veřejné diplomacie Čínské lidové republiky jsou nejen Konfuciánské instituty, pandy, kaligrafie, ale také velké události z posledních let, které se buď konaly jednorázově, nebo opakovaně.

Za jednorázové události konané v Číně, které byly součástí čínské veřejné diplomacie, můžeme jmenovat například:

⁷ Konfuciánské instituty, neboli čínská jazyková a kulturní centra můžeme nalézt po celém světě – v Evropě, Asii, Americe ale i Africe či Oceánii. Jejich počet se neustále zvyšuje a jsou spravována státním aparátem Číny – konkrétně pak Národní kanceláří pro výuku čínštiny jako cizího jazyka. Cílem těchto institutů je podpora přátelských vztahů s ostatními zeměmi s důrazem na porozumění čínského jazyka a kultury (dHooghe: 2007).

- Olympijské hry v Pekingu v roce 2008,
- Světová výstava Expo v roce 2010,
- Miss World v roce 2012,
- Youth Olympic Games,
- Victorias Secret Fashion Show 2017.

Mezi opakující se události, jež zlepšují obraz Číny u domácího, ale i zahraničního publika, řadíme Pekingský autosalon, WTA šampionát v Pekingu (China Open) či Grand Prix Formule 1. Jelikož lze tyto akce považovat za velice prestižní a Čína si s nimi zlepšila obraz jako velice schopného organizátora (dHooghe: 2007), neobešly se bez kontroverzí. V případě Olympijských her byl například kritizován čínský přístup k lidským právům (levná pracovní síla, chudoba,...) (Watts: 2008), v případě módní přehlídky Victorias Secret pak organizátoři ze Spojených států řešili vízové problémy účinkujících. Některé modelky a chtění hosté (například modelka Gigi Hadid či zpěvačka Katy Perry) se nemohli prohlídky zúčastnit, jelikož se v minulosti kriticky vyjádřily proti čínskému režimu (Harwood: 2017).

Nicméně zde můžeme spatřovat i určitá úskalí v rozvoji veřejné diplomacie. Prvním je již zmíněný autoritativní režim a centralizace. Dalším problémem jsou lidská práva (například hnutí Falun Gong), unifikační tendence (politika jedné Číny – problémy s Tchaj-wanem) a také problémy s minoritami (například Tibet). Čína je také velmi citlivá vůči tomu, jak je vnímána v zahraničí – zejména pak, co o ní píší zahraniční (dHooghe: 2007).

Jak již bylo konstatováno, v čínské veřejné diplomacii hrají poslední dobou čím dál větší roli nestátní aktéři. Nicméně stále platí, že nejdůležitější roli v případě veřejné diplomacie Čínské lidové republiky hrají aktéři státní. Těmi nejdůležitějšími jsou Ministerstvo pro propagandu (pod Čínskou lidovou stranou – CCP) a *State Council Information Office* (SCIO). Tato instituce vznikla v souvislosti s koncem izolace v roce 1991. Právě Ministerstvo práce

s Ministerstvem zahraničí pro propagandu veřejnou diplomacii vytvářejí a jsou zodpovědní za její plánování. Mezi další společné funkce z oblasti veřejné diplomacie patří monitoring zahraničních médií, cenzura domácích médií a další funkce (dHooghe: 2007). Veřejnou diplomacii ovlivňují mimo orgánů a institucí státního charakteru také jednotlivci státního významu (vrcholní představitelé státu – v případě Číny pak zejména prezident a premiér). Třetím typem státního aktéra, který promlouvá do veřejné diplomacie (nicméně již velice omezeně), je Ministerstvo zahraničních vztahů a diplomaté (dHooghe: 2005).

Druhou skupinu aktérů tvoří aktéři, jejichž počet se neustále zvyšuje a také jejich význam narůstá na důležitosti. Jsou jimi nestátní aktéři. Jako příklady nestátních aktérů, kteří hrají důležitou roli při tvorbě a implementaci veřejné diplomacie v Číně, můžeme uvést epistemické komunity, akademiky, různé typy asociací, zahraniční čínské komunity (diaspory) či přátelské organizace jako IFA (Institut zahraničních vztahů). Klíčovou roli v případě veřejné diplomacie hrají také turisté, kteří přicházejí do Číny ve vzrůstající míře.

Závěrem tak lze konstatovat, že Čínská lidová republika si čím dál více uvědomuje nutnost pracovat s veřejnou diplomacií a zapracovává ji do svých zahraničně-politických strategií. Žádný jiný stát v Asii neinvestoval tolik zdrojů do zlepšování národního obrazu jako Čína (Guschin: 2013). Můžeme zde také vysledovat tři základní změny ve veřejné diplomacii Číny, kterými jsou (dHooghe: 2007):

- a) sílící role měkké síly,
- b) zlepšování své veřejné diplomacie – větší specifikace, tvorba strategií, jasnější zacílení,...
- c) zvyšování vlivu nestátních aktérů ve veřejné diplomacii.

3. ANALYTICKÁ ČÁST

Pandí diplomacii můžeme dělit na několik částí. Hlavním cílem následující části je tyto fáze blíže představit a jmenovat hlavní rozdíly mezi těmito fázemi. V zásadě můžeme pandí diplomacii rozdělit na 3 období (Buckingham, David, Jepson: 2013, Harrison: 2013):

a) První fázi je období od roku 1957 do roku 1982

Toto období označujeme také jako Maovu éru. V tomto období jsou pandy darovány do zemí se strategickým partnerstvím. Během této doby získává své pandy Sovětský svaz (1957 + 1959) „výměnou“ za uznání ČLR a navázání diplomatických vztahů. Během let 1965 – 1980 odcestovalo také celkem 5 pand do ideologicky blízké Severní Korey (odpor vůči US, Korejská válka). V roce 1963 navazuje diplomatické vztahy s Čínou Francie a tak také získává své pandy velké. O 9 let později, v roce 1972, dochází k normalizaci vztahů mezi Spojenými státy americkými a Čínskou lidovou republikou. Prezident Nixon navštívil ČLR a tak si své další pandy vysloužily i Spojené státy. V tomto období získávají pandy zejména důležití aktéři mezinárodních vztahů (členové Rady bezpečnosti OSN – US, Francie, Velká Británie) a velké ekonomiky (Japonsko, Německo). Jedinými výjimkami během první fáze jsou Španělsko a Mexiko (Buckingham, David, Jepson: 2013).

b) Druhé období tvoří 1982 – 1994

Milníkem mezi prvním a druhým obdobím je zavedení „pandovního“ – tedy nájemného za zapůjčení pandy. Od roku 1982 již Čína pandy nedaruje, ale pouze pronajímá. Od tohoto období se také upouští od ideologického zaměření darování směrem k pragmatismu (Buckingham, David, Jepson: 2013).

c) Třetí období můžeme datovat od roku 1995

Od roku 1995 je pandí diplomacie spojována s důležitými obchodními smlouvami. Čína však argumentuje tím, že od této doby zapůjčuje pandy za účelem společného výzkumu a snahy o záchranu tohoto živočišného druhu – tedy

za vědeckým účelem (China Daily: 2013). Od tohoto období jsou uzavírány dohody mezi CWCA (*China Wildlife Conservation Association*) a recipientskou institucí. Půjčky jsou zpravidla na 10-15 let. Pokud se narodí mládě, náleží Číně, kam se za 2-4 roky od narození musí vrátit. Je také stanoveno nájemné⁸ – běžně to činí 1 000 000 amerických dolarů za rok za pár pand velkých a 500 000 amerických dolarů za mládě za rok. Další 1 000 000 dolarů platí Spojené státy za společný výzkum a ochranu pand⁹. Od nájemného jsou osvobozeny jen 2 státy – Tchaj-wan a Hong Kong. I u tohoto můžeme spatřovat politické důvody. Nicméně se zde objevuje poměrně velká kritika z důvodu netransparentnosti – nikdo příliš neví, na jaké účely a kam finance z pandovního směřují. Se vzrůstajícím počtem zapůjčených pand roste mimo jejich politického významu také ten ekonomický (Hogenboom: 2013).¹⁰

Pokud však obdarovaný stát udělá čin, který se Číně „nebude líbit“, může si vzít pandy kdykoliv zpět. Příkladem jsou Spojené státy, které musely navrátit mláďata pand dříve než obvyklé 2-4 roky. Tento akt souvisel s návštěvou Dalajlámy u prezidenta Obamy v roce 2008 (Szcudlik: 2017).

Načasování oznámení o zapůjčení pandy je v drtivé míře případů spojeno s důležitými politickými a ekonomickými událostmi. Běžně k tomu dochází během důležitých summitů či bilaterálních návštěv (Lin: 2009).

Z výše uvedeného vyplývá, že pandí diplomacie odráží zahraničně-politické priority. Závěrem lze tedy konstatovat, že panda je velice důležitým nástrojem měkké moci Číny (což Čína potřebuje – již má ekonomickou a vojenskou převahu, potřebuje ještě vylepšit svůj obraz pomocí měkké síly). A

⁸ Výše je variabilní, jak bude prokázáno dále v práci.

⁹ Tohoto programu na ochranu pand jsou USA součástí od roku 1996.

¹⁰ Čína si také klade požadavky na dodržení výběhu či starostlivosti o jejich zvířecího velvyslance.

právě pandy, jež jsou líné, avšak roztomilé,¹¹ představují ideální nástroj pro šíření čínského vlivu. Pandy jsou krom důležitého nástroje v oblasti měkké moci a veřejné diplomacie klíčové pro turismus. Neustále se navyšující počet zahraničních návštěvníků touží po shlédnutí pandy ve volné přírodě či v některém z odchovných zařízení. Pandy jsou rovněž zdrojem zvýšeného příjmu pro recipientskou ZOO, jelikož se ziskem pandy se pojí zvýšení návštěvnosti v hostitelské ZOO. Nicméně s příchodem pandy jsou také spojena očekávání zvýšeného obchodu a spolupráce. Tento politický symbol, používaný čínskou vládou pro maximalizaci vlivu již několik desítek let, je tak velice efektivním nástrojem veřejné diplomacie (Bihani: 2017). V současné – poslední fázi pandí diplomacie – tak jsou pandy zasílány do institucí a států bez ohledu na afilaci. Jsou tedy zapůjčovány jak do zemí bývalého „východu“, tak i „západu“ (více v analytické části).

O pandí diplomacii se také pokoušela Česká republika, a to v letech 2016 – 2017. Tehdejší primátorka hlavního města Prahy uznala politiku jedné Číny a podepsala dohodu o spolupráci s Pekingem (Chaloupková: 2017). Ve snahách o navázání bližších vztahů s Čínou pokračuje i prezident Zeman, nicméně touženou pandu to stále nepřineslo. Navzdory dosavadním politickým neúspěchům je již ZOO Praha na možné nové návštěvníky připravena. Dle ředitele této instituce k tomu ale prozatím nedojde (Kofátko: 2018).

3.1. Austrálie

Austrálie byla první zemí na jižní hemisféře, která získala zapůjčené pandy velké. Dohoda o zapůjčení pand do ZOO v Adelaide byla podepsána až v roce 2009, ačkoliv zapůjčení bylo dojednáno a oznámeno již o 2 roky dříve (SCMP:

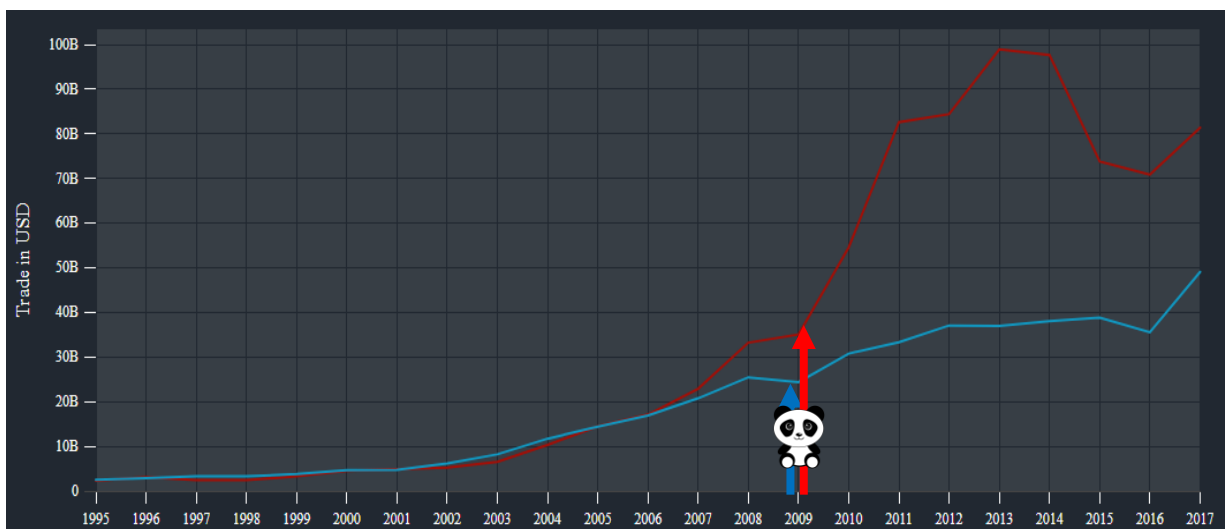
¹¹ A možná i z tohoto důvodu nemáme například levhartí či nosorožčí diplomacii, ačkoliv se také jedná o ohrožené živočichy.

2007). V roce 2007 prezident Čínské lidové republiky a australský premiér před summitem APEC oznámili, že Austrálie se zapojí do desetiletého záchranného programu na ochranu pand velkých. Jinými slovy, Austrálie tak na 10 let získá zapůjčený pár pand velkých a bude se snažit o jejich reprodukci. Tato dohoda byla součástí většího balíčku dohod. V roce 2007 bylo podepsáno dohod celkem šest. Dvě se týkaly transferu vězňů, dále byly podepsány dohody o dodávkách přírodního plynu, o dodávkách železa, memorandum o založení čínsko-australského kulatého stolu ředitelů firem a již zmíněná dohoda o společném záchranném programu na ochranu pand velkých. Dohody byly podepsány také v oblasti ochrany přírody a energie. Čínská lidová republika a Austrálie přijaly společné stanovisko v oblasti energetiky. Obě země slíbily vývoj a přechod na energii bez uhlíkových technologií a boj s klimatickou změnou (SCMP: 2007)

Pandy Wang Wang a Fu Ni dorazily do Austrálie v roce 2009. Prezident Čínské lidové republiky Hu Jintao označil pandy v případě Austrálie za symbol přátelství mezi zeměmi. Premiér Austrálie John Howard ve svém příspěvku po příjezdu pand zdůraznil miliardové kontrakty na zdroje, tisíce výměnných studentů a další bilaterální aspekty spolupráce. Pandy se také měly stát hlavní turistickou atrakcí, za kterou by lidé jezdili až z Nového Zélandu¹² (Bhandari: 2009, Zhiling: 2009). Zoologická zahrada v Adelaide tak doufala ve zvýšení turismu a s tím spojené vyšší příjmy z prodeje vstupenek. Zisk a chov pand je ale velice nákladný, a tak se ZOO v Adelaide dostala do finančních problémů. Nicméně nebyla nucena pandy velké vrátit, jako se tomu stalo u Jižní Koreje v roce 1998 (Peddie: 2010).

V roce 2013 Austrálie zrušila návštěvu Dalajlamy, a to bez udání oficiálního důvodu. Toto rozhodnutí bylo kritizováno ze strany ochránců lidských práv a pro-tibetských aktivistů (Wickenkamp: 2013).

¹² Tomu byly pandy přislíbeny již v roce 2010, nicméně stále je nedostal (Dudding: 2010).

(zdroj: OEC – Obchodní bilance Čína – Austrálie, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/aus/all/1995.2017/>; modrá – export, červená import)

3.2. Belgie

Belgie pandí diplomacii podlehla v roce 2014, kdy na červeném koberci přivítala pár pand velkých se jmény Xing Hui a Hao Hao.

I Belgie je případem země, která již pandy měla v minulosti. V roce 1987 získala pár pand velkých zoologická zahrada v Antverpách. Tato ZOO se také znovu pokoušela o jejich zisk v roce 2003. Vynaložené snahy ovšem úspěšné nebyly. Další pandy tak přišly do Belgie až v roce 2014, nicméně ne do ZOO v Antverpách. Na příkladu Belgie lze jasně zpozorovat propojení pandy s politikou a také chováním společnosti.

Belgické království a Čínská lidová republika podepsaly (v zastoupení svých premiéru) dohodu o společném výzkumu a ochraně pand velkých v září roku 2013. O 6 měsíců později – v únoru 2014 - pandy skutečně do Belgie dorazily. Nicméně způsobily problémy. Belgie, jakožto země, která je rozdělena pomyslnou dělicí linií mezi Vlámky a Valony, byla ziskem pandy uvedena do složité situace, kterou musel řešit samotný premiér Belgického království. Pandy získala ta oblast Belgie, jež patří pod „správu“ Valonů. Vlámové následně obvinili

premiéra Belgie z upřednostňování a nadřezování (Hartig: 2014). Premiér Vlámů chtěl také po premiérovi vysvětlení, proč pandy jdou právě do valonské ZOO, která nemá s chovem pand zkušenosti, a proč nešly do královské ZOO v Antverpách. Premiér Elio Di Rupo řekl, že vybíral ZOO na základě kvality a že ZOO v Antverpách si o pandy oficiálně nezažádala (BBC: 2013, Chrisafis: 2013). Samotný příjezd pand byl pro Belgii velkou událostí. Příjezdu pand, které byly zapůjčeny na 15 let za nájemné 1 milion dolarů ročně, přihlíželo na 2000 osob včetně premiéra Elio Di Rupa. Premiér Belgického království u této příležitosti označil příchod pand za poctu pro Belgii a potvrzení důvěry mezi Belgickým královstvím a Čínskou lidovou republikou (Telegraph: 2013). Samotného otevření výběhu se zúčastnil prezident Čínské lidové republiky Xi a královský pár Belgie (prezident Číny byl na návštěvě Belgie u příležitosti vyjednávání ekonomických dohod). Belgie také v souvislosti s pandí diplomacií doufala v příchod nových investic od donora pand (Shanghai Daily: 2014).

Pandy hned po příjezdu zaznamenaly mediální pozornost. Byly označeny jako roztomilá část čínské veřejné diplomacie či jako symbol přátelství mezi oběma zeměmi. V tu chvíli se prozatímně zapomenulo na Tibet, lidská práva, ovzduší v Pekingu a další kontroverzní témata (Hartig: 2014). V případě Belgie se také objevil aspekt drahého chovu. Kromě nájemného je velice finančně nákladné samotné postavení výběhu tak, aby byli čínští pracovníci spokojeni, či vůbec chov pand – pěstování bambusu a podobně. Pár pand velkých tak například stojí více než 40 slonů, což bylo také mediálně publikováno.

Ve stejném roce jako došlo k podpisu dohody o pandách, došlo i k podpisu dohody na dovoz belgických plnokrevníků. Tito koně měli dopomoci k rozvoji tohoto druhu v Čínské lidové republice (Ching.org: 2013). Zájem o koně ze strany Čínské lidové republiky v přibližně stejném období, jako se odehrávala pandí diplomacie, se netýkal jen Belgie, ale například i níže zmíněné Francie.

Z ekonomického hlediska je Belgie 6. největším obchodním partnerem Čínské lidové republiky v rámci Evropské unie. Dle agentury Reuters (Emmott:

2014) byl i případ pandí diplomacie Belgie spojen s uzavřením důležitých obchodních dohod. V případě Belgie se dle výše uvedeného zdroje mělo jednat o dohody na pokročilé technologie. Nicméně Belgie je pro Čínu velice důležitá i ze strategických důvodů – je to sídlo institucí Evropské unie. V roce 2013 byla ukončena tzv. obchodní válka mezi Evropskou unií a Čínskou lidovou republikou a prezident Xi se začal snažit o vytvoření zóny volného obchodu mezi Čínskou lidovou republikou a Evropskou unií (SCMP: 2014). Belgie je také velice progresivním ekonomickým trhem, který má potenciál se dále vyvíjet a proto je pro Čínu velice zajímavý.

I případ pandí diplomacie v Belgii potvrzuje spojení uzavření důležitých obchodních dohod ve zhruba stejném období, jako dochází k zapůjčení pand. V případě Belgického království to byl podpis dohod o dovozu belgických plnokrevníků z roku 2013 a obchodní dohody o pokročilých technologiích ze stejného roku. Nicméně právě na příkladu Belgie můžeme zpozorovat jev, který není typický pro ostatní příklady – totiž roztržku na domácí politické scéně kvůli pandě, a to mezi Vlány a Valony.

3.3. Finsko

Finsko je prozatím posledním státem, který kouzlu pand podlehl, a byla v něm úspěšně dokončena pandí diplomacie. Finsko získalo pár pand velkých na 15 let v roce 2018 v rámci společného výzkumného a ochranného programu. Pandy jménem Lumi a Pyry se staly součástí vzájemných politicko-diplomatických vztahů těchto zemí (Businessstimes: 2017).

Oficiálně deklarovaným důvodem k zapůjčení pand bylo stoleté výročí finské nezávislosti. Finsko a Čínská lidová republika spolupracovali v environmentální oblasti ještě před podepsáním dohody o zapůjčení pandy a navázání tak spolupráce v oblasti vědy a výzkumu.

Samotné vyjednávání o zapůjčení těchto zvířat trvalo od roku 2014 (Haellstrom – Suokas: 2018). V roce 2017, během první návštěvy čínského

prezidenta (Xi Jinping) ve Finsku od roku 1995, bylo oznámeno, že Finsko právě ve spojitosti s výročím nezávislosti dostane od Čínské lidové republiky zapůjčený pár pand velkých pro výzkumný a záchranný program. Na základě této dohody se programu účastní finská Ahatari ZOO a Čínská asociace na ochranu zvířat. Ve stejném roce také prezident Finska potvrdil, že akceptuje a podporuje politiku jedné Číny (Businessstimes: 2017).

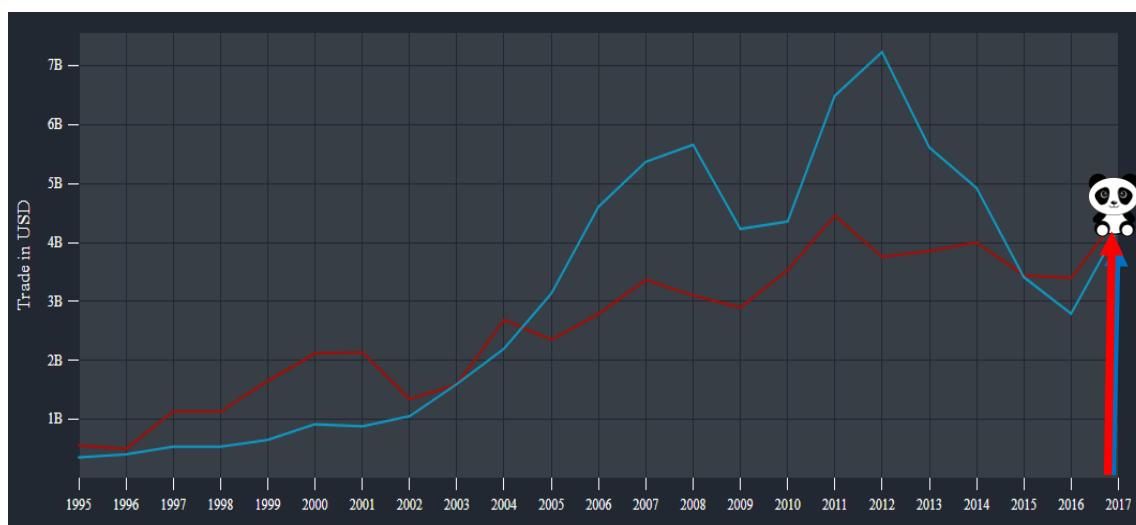
Finské pandy byly, stejně jako v případě jiných zemí, označeny za symbol dobré vůle a přátelství ze strany Čínské lidové republiky (Yle: 2017). Sám prezident Finska označil pandy za národní symbol Číny a prezident Xi doufal v rozšíření spolupráce v rozvoji inovací, zeleném rozvoji a koordinovaném rozvoji (Businessstimes: 2017).

Finská média si také všimla použité měkké síly. Dle jejich názoru jsou pandy zapůjčovány zemím, se kterými Čínská lidová republika měla nebo by ráda lepší vztahy na přátelské úrovni (Hallstrom-Suokas: 2018). Projekt na zapůjčení pand byl ve Finsku velice riskantní, konkrétně z hlediska financování. Pandy získalo město na jihu Finska, které disponuje jen cca 6 000 obyvateli. Před příchodem pand nemělo vybudovanou infrastrukturu a pochopitelně ani nebylo připraveno na zvýšený turismus jakožto efekt spojený se ziskem pandy. Bylo tedy nutné vybudovat novou infrastrukturu a vhodná zařízení, která by reagovala na poptávku (hotely,...). Pandí diplomacie tedy následně přispěla k rozvoji celé oblasti v okolí města, což lze brát za další z pozitivních aspektů pandí diplomacie. Finsko a Čína spolu hodlají spolupracovat i nadále. V období vyjednávání o zisku pandy si také například přislíbily výměnu zkušeností a dobré praxe před Olympijskými hrami v Číně v roce 2022 (Yle: 2017).

Ekonomické vztahy mezi Finskem a Čínskou lidovou republikou nejeví tak jasnou korelaci ve vztahu k pandám jako ostatní státy. Export i import kolísají v čase a nejsou stagnující či progresivní. Můžeme zaznamenat jak regresivní období, tak i fáze růstu. V roce 2017 sice došlo k nárůstu, nicméně zde není jasný dlouhodobý trend. Tato bilance tak neimplikuje, že by právě zahraniční export a

import a jeho zvýšená úroveň měla vést k zisku pandy, neboť v případě Finska to zcela jasně neplatí.

Finsko tak svou pandu získalo u příležitosti výročí 100 let nezávislosti na základě dlouhodobých přátelských vztahů. Finsko bylo také jednou z prvních zemí, které samostatnou Čínskou lidovou republiku v roce 1952 uznalo. Nicméně od Číny nelze příliš čekat altruismus. Finsko je obrovská zásobárna zejména dřeva, které bude Čína dříve či později potřebovat.

(zdroj: OEC – Obchodní bilance Čína – Finsko, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/fin/all/1995.2017>; modrá – export, červená import)

3.4. Francie

Francie svou první pandu získala již během prvních 2 fází pandí diplomacie. V roce 1973 (pouhý rok po darování pand do Spojených států americký – po normalizaci vztahů – dárek prezidentu Nixonovi za návštěvu Čínské lidové republiky) získala Francie pandu Yen Yen. Tato panda byla darována Francouzské republice za uznání Čínské lidové republiky a navázání bilaterálních vztahů¹³ (Leplatre: 2017). Panda Yen Yen zemřel v roce 2000 a od

¹³ Během úřadu prezidenta Pompidoua.

té doby se Francie snažila o získání nových pand. Hlavní vyjednávání o získání pand trvala pět let.

Během vyjednávání o zisku nových pand se objevily problémy. Oficiální jednání začala v roce 2006, nicméně v roce 2008 byla pozastavena. Důvodem bylo přijetí tibetského duchovního vůdce Dalajlámy bývalou první dámou Francie Carlou Bruni (Leplatre: 2017).

V roce 2011 prezident Čínské lidové republiky oznámil prezidentu Sarkozymu, že Čína poskytne, respektive zapůjčí pár pand velkých Francii pro účely společného výzkumného a záchranného programu. Toto oznámení bylo uskutečněno na summitu G20 ve francouzském Cannes (Telegraph: 2011). Ve stejnou dobu jako k zapůjčení páru pand velkých dochází také s nukleárním gigantem – francouzskou Arevou k podepsání 20 bilionové (v eurech) dohody na dodávky urania (Vidal: 2014).

Francie pár pand velkých - Huan Huan a Yean Zi - získala v roce 2012. Dle ředitele hostitelské ZOO měla tato událost posílit vztahy mezi Francouzskou republikou a Čínskou lidovou republikou (Blum-Dumontet: 2012). Pandy i v případě Francie byly označeny za národní poklad Číny. I v případě Francie zapůsobila měkká moc těchto zvířat – zejména pak velké oči, neohrabaný přístup a roztomilost (Lemonde: 2017). Panda také byla označena za symbol použití čínské měkké moci (Leplatre: 2017). Francouzská média si vlivu Čínské lidové republiky na Francii ve vztahu k pandě byla naprosto vědoma. Dle stejného zdroje došlo k použití pandy pro politické účely. Panda byla také označena za privilegovaný vektor čínské veřejné diplomacie (Leplatre: 2017). Přílet pand na pařížské letiště Charles De Gaulle byl ostře sledovanou událostí. Pandy dorazily ve speciálně upraveném letadle, kterému se přezdívá Panda Express. Na místě na příjezd pand čekali členové vlády, vrcholní politici Francie či čínský velvyslanec ve Francii (Le Monde: 2012).

Nájemné bylo stanoveno na 750 000 eur ročně, což je v přepočtu stejná částka jako platí ostatní státy za pár pand velkých na jeden rok. Většina z této

částky by měla putovat na ochranu pand v kontinentální Číně. Nicméně se liší „nájemní“ doba. Francie získala své pandy prozatím jen na 10 let.

Francouzská republika potvrzuje tezi, že pandy tvoří ekonomické příležitosti pro recipientský stát. Pandy byly ekonomické přínosné, neb po příjezdu pand stoupla návštěvnost z 600 tisíc návštěvníků na 1,4 milionu návštěvníků (Garric: 2017).

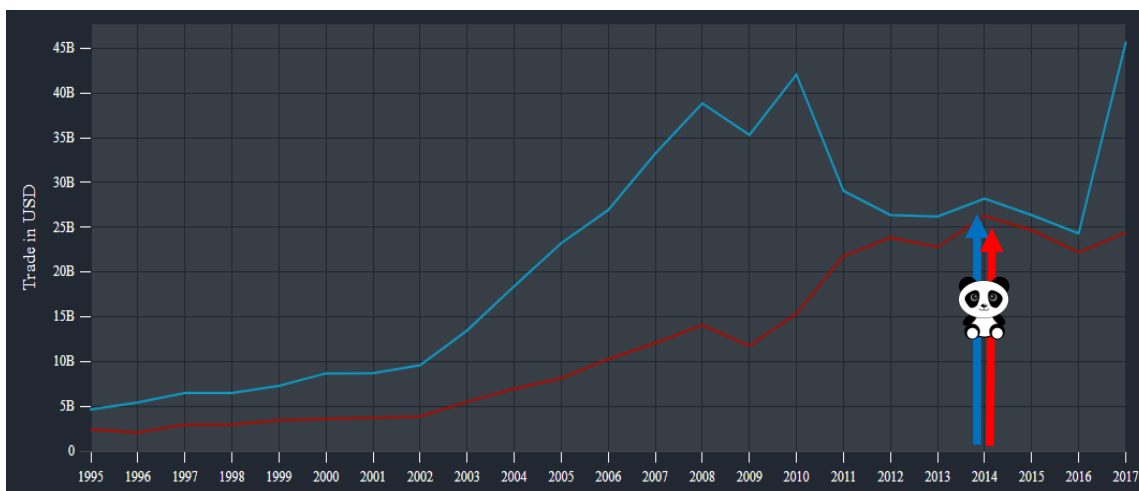
V roce 2017 se narodilo dlouho očekávané mládě, které se stalo celebritou (tak, jak to bylo i v ostatních zemích). Toto mládě bylo pojmenováno Yuan Meng a bylo označeno za symbol francouzsko-čínských vztahů (The Local: 2017, Macau Daily Times: 2017). Pojmenování mláděte se stalo součástí oslavy čtyřicátých narozenin prezidenta Macrona. Jeho křtitelkou byla současná první dáma Francie madam Macron. Toto mládě by ve Francii mělo zůstat 2-4 roky a bude záležet jen na rozhodnutí Čínské lidové republiky, kdy se rozhodne vzít si mládě zpět do vlasti.

Mezi Čínskou lidovou republikou a Francouzskou republikou můžeme mimo pandí diplomacie zpozorovat i náznaky o diplomacií koní (*horse diplomacy*¹⁴). Stejně gesto, jako udělala Čína ve prospěch Francie, tedy poskytnutí zvířete, udělal později i prezident Francie Macron. Ten daroval Čínské lidové republice koně z prezidentské gardy jako symbol francouzské excelence (Connor: 2018).

V případě Francie se se získáním pandy pojí podpis dohody o dodávkách urania od francouzské Arevy (Yan: 2013). Vzájemný export a import rostl až do roku 2011,¹⁵ kdy došlo k oznámení o zápůjčce pandy. Po samotném příletu pand nastává pokles. Od roku 2016 lze pozorovat opět nárůst ve vzájemném obchodě mezi Francií a Čínou.

¹⁴ O *horse diplomacy* se hovoří i v souvislosti s Belgií, kdy v rok získání pandy byly podepsány dohody o dovozu plnokrevníků do Číny (Rose: 2018).

¹⁵ V roce 2009 zaznamenáváme menší pokles – z důvodu finanční krize.

(zdroj: OEC – Obchodní bilance Čína – Francie, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/fra/all/1995.2017/>; modrá – export, červená import)

3.5. Indonésie

Čínská lidová republika a Indonésie oslavily v roce 2017 60 let od navázání vzájemných bilaterálních vztahů. Jednalo se o vůbec první pandy pro Indonésii v její historii.

Pandí diplomacie v případě Indonésie se liší od většiny případů – pandy nepřišly v momentu zlepšujících se vztahů, ale naopak. Pandy byly Čínskou lidovou republikou zapůjčeny v době, kdy se oba státy potýkaly se sváry v oblasti indonéské exkluzivní ekonomické zóny (Todayonline: 2017) a v době, kdy Tou Shan ignoroval vládu Čínské lidové republiky a setkal se s Dalai Lámou (Wicaksono: 2017). Naopak čínské ekonomické pobídky můžeme spatřovat i v tomto případě. Lišila se také obvyklá délka zápůjčky – v případě Indonésie jsou pandy zapůjčeny jen na 10 let, nicméně za obvyklou nájemní cenu.

Dohoda o zápůjčce byla podepsána již v roce 2010, nicméně pandy přišly až o 7 let později. Pandy Cai Tao a Hu Chun se ubytovaly v ZOO v Jakartě a i v případě Indonésie se staly hvězdami. Pandy v tomto případě byly označeny velvyslankyní Čínské lidové republiky v Indonésii Sun Weide za národní poklad Číny (SCMP: 2017). O pandách se mluvilo jako o poslech přátelství a symbolu

míru přesto, že v době jejich přijetí byly vztahy mezi oběma státy chladné. Čína se dlouhodobě snaží o budování dobrého obrazu v zahraničí a získání srdcí místních obyvatel, a to i prostřednictvím roztomilých medvídků panda. Velikou otázkou je, zda-li se jí povede změnit vnímání Indonésanů o Čínské lidové republice (SCMP: 2017).

Indonésie byla teprve 16. zemí na světě, která kdy pandy získala bez ohledu na to, jestli byly darované (během první a druhé fáze pandí diplomacie) či jen zapůjčené (v průběhu současné třetí fáze)¹⁶. Otevření výběhu se i v tomto případě účastnil prezident Čínské lidové republiky Xi Jinping a jeho indonéský protějšek Joko Widodo. Čínský velvyslanec v Indonésii Sun Weide při otevírání výběhu oznámil, že pandy jsou nejen národní poklad, ale i symbol přátelství a dodal, že pandy cestovaly, aby přinesly pocity přátelství mezi občany Čínské lidové republiky a Indonésany (The Straits Times: 2017). Stejně pocity deklarovala i Indonésie – doufalo se v prohloubení vzájemných vztahů.

Obě země spolu plánují nyní intenzivněji spolupracovat v řadě oblastí. Indonésie a Čínská lidová republika již podepsaly finanční kontrakt o vybudování vysokorychlostní železnice z Jakarty do Bandungu. Doufalo se také v posílení spolupráce v kulturní oblasti. Panda také měla podpořit vzájemné zlepšování vztahů, které nebyly v tomto období harmonické. Tento živočich měl značit nové začátky silnějšího přátelství (Wicaksono: 2017). Nicméně mimo přátelství byly vyzdvihnuty i naděje na nové obchodní dohody.

Indonésie a Čínská lidová republika mají území spory v Jihočínském moři v oblasti exklusivní ekonomické zóny Indonésie (The Straits Times: 2017). Ve stejném roce, jako byly zapůjčeny pandy, Indonésie přejmenovala Jihočínské moře na Severní moře Natuna (Todayonline: 2017).

¹⁶ Výjimkami jsou jen Hong Kong, Makao a Tchaj-wan.

3.6. Japonsko

Japonsko-čínské vztahy nebyly vždy ideální. Oba státy soupeří v oblasti geopolitické, kulturní, jazykové, ekonomické i bezpečnostní. Tento stát je jedním z mála držitelů více než 2 pand ve více zařízeních¹⁷. V současné době mají v Japonsku hned 3 zoologické zahrady pandy velké (Giant Panda Global: nedatováno).

První pandy získalo Japonsko již v roce 1972 – tedy v době normalizace vztahů mezi Japonskem a Čínskou lidovou republikou. Další panda přišla v roce 1993 – Ling Ling. Hlavní misí této pandy byla podpora turismu (Zhiling: 2011). Premiér Japonska Abe vyjádřil v roce 2011 přání nad zapůjčením dalšího páru pand do Japonska (Japan Times: 2018). A tak Japonsko v roce 2011 získalo další pár pand velkých – Bi Li a Xian Nu. Spolu s příjezdem pand velkých se doufalo ve zlepšení bilaterálních vztahů. I pro tento pár pand byl nachystán červený koberec a přiletěly svým panda expresem z Číny. Tento pár pand měl podpořit místní ekonomiku, a jak již bylo zmíněno – zlepšit problematické vztahy mezi Pekingem a Tokiem. Pandy také měly přinést přátelské pocity a vzájemné porozumění (Fujita: 2011).

Ve stejném roce jako došlo k zapůjčení dalšího páru pand, byly vztahy mezi Čínskou lidovou republikou a Japonským císařstvím poškozeny z důvodu konání proti-japonské demonstrace v Číně (Zhiling: 2011). Vztahy byly také poškozeny z důvodu teritoriálních sporů u Senkaku ostrovů ve východočínském moři. Právě díky pandám se doufalo ve zlepšení vzájemných vztahů a utišení napjaté situace neb Japonsko je dle místních médií pandami posedlé (Jakarta Post: 2018).

Pandy byly v roce 2011 zapůjčeny na 10 let za 950 000 dolarů ročně za pár. Nájemné i doba zapůjčení jsou tak v rozmezí, které si Čína běžně stanovuje (10-15 let + nájemné 1 milion dolarů ročně). V roce 2012 Čína a Japonsko „oslavily“ 40 let od navázání vzájemných bilaterálních vztahů. Pandy tak přišly v době, kdy

¹⁷ další výjimkou jsou mimo Čínu jen Spojené státy americké

se připomínal tento milník (stejný motiv můžeme sledovat například v Německu či Finsku). V roce 2018 bylo konstatováno, že pandy jsou historický symbol přátelství mezi Čínskou lidovou republikou a Japonským císařstvím. Bylo tak učiněno u příležitosti příjezdu dalších pand do jiného zařízení v Japonsku. Místní obyvatelstvo bylo nadšeno z jejich příchodu a tak i v tomto případě zafungovala měkká moc Číny. Dohodu i tentokrát vyjednali vysocí představitelé států – premiér Abe a prezident Xi. Na základě tohoto skutku se očekávalo, že dojde ke zlepšení bilaterálních vztahů (Fujita: 2011).

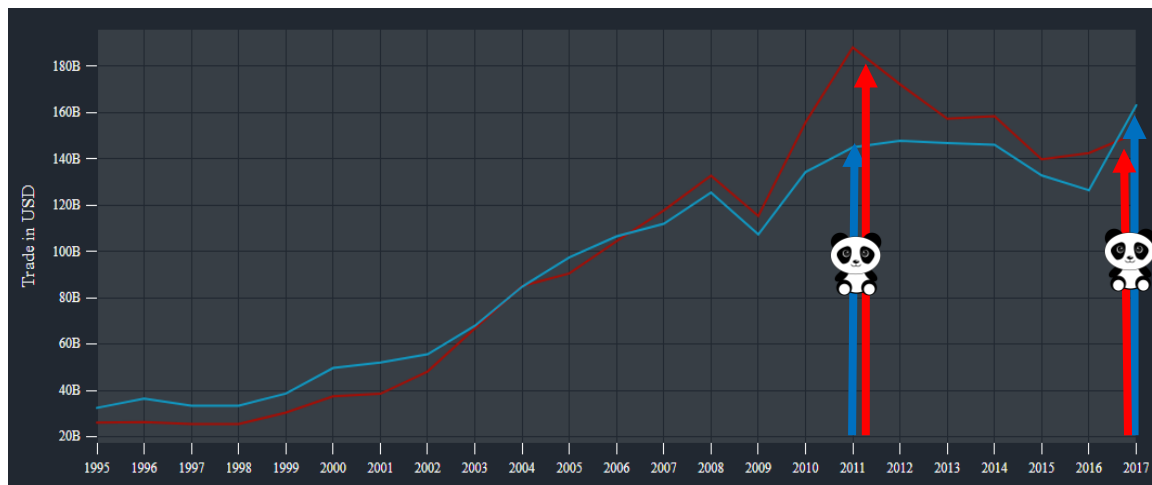
V obou případech, jak v roce 2011, tak v roce 2018, byly pandy zapůjčeny v době teritoriálních sporů mezi Japonskem a Čínou u ostrovů u jihovýchodní části Japonska. Pakliže jsme u Francie a Belgie mohli zpozorovat náznaky diplomacie koňů, v případě Japonska můžeme nalézt další ojedinělý případ, kdy vrchní představitelé států (v případě Japonska a Číny dokonce vrchní představitelé světových mocností) mají za agendu vyjednávání o zapůjčení či darování živočichů. V japonském případě se jedná o ptáky Ibise. V roce 2018 na setkání premiérů Japonska a Číny se státy domluvily, že pár těchto ptáků odcestuje do Japonska¹⁸ za účelem reprodukce (Japan Times: 2018)

Japonsko i Čína patří mezi regionální mocnosti i světové velmoci. Vztahy jsou dlouhodobě problematické a konkurující si. I tak jsou oba státy do velké míry ekonomicky propojené. Vzájemná obchodní bilance se stále navyšuje.

Nicméně v případě Japonského císařství můžeme zpozorovat spíše politický důvod darování pand. Již od roku 2008 jsou pandy nástrojem, který by měl usmířit vztahy mezi Japonskem a Čínou. Právě v tomto roce prezident Hu označil pandy jako velice populární zvíře u Japonců a jako symbol přátelských vztahů mezi Čínskou lidovou republikou a Japonskem (Hasegawa: 2008). Od té doby byly několikrát označeny podobnými označeními (jak již bylo v této podkapitole blíže rozepsáno). Pandy jsou tak zapůjčovány ze strategických důvodů – jako symbol přátelství ve vztahu k zlepšení bilaterálních vztahů mezi

¹⁸ zde žil ve volné přírodě do roku 2003

Japonským císařstvím a Čínskou lidovou republikou. I v případě Japonska se tak jedná o jasné využití měkké moci a veřejné diplomacie ze strany Číny, která cílí primárně na obyvatele Japonska.

(zdroj: OEC – Obchodní bilance Čína – Japonsko, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/jpn/deu/all/1995.2017/>; modrá – export, červená import)

Pozn.: Japonsko získalo pandy v roce 2011 a poté i v roce 2017.

3.7. Jižní Korea

Jižní Koreu a Čínskou lidovou republiku spojuje mnohé, a to například ekonomická propojenost. Hlavním pojítkem je ovšem bezpečnostní problematika ve vztahu k Severní Koreji.

První pandy velké získala Jižní Korea na přelomu druhé a třetí fáze pandí diplomacie – v roce 1994. K tomuto kroku došlo krátce po navázání diplomatických vztahů. Nicméně v tomto případě se jasně ukazuje velká ekonomická náročnost na chov pand velkých. V roce 1998 byl zmíněný pár pand velkých navrácen zpět Číně z důvodu asijské ekonomické krize. Korejské zařízení si nemohlo pár pand dále finančně dovolit, a tak jej raději vrátilo (Kang: 2014). V tomto případě tak šlo o dar na základě diplomatického uznání (jako v případě Spojených států amerických či Sovětského svazu). Tedy z důvodu, který spadá spíše do první fáze pandí diplomacie.

V roce 2013 spolu Jižní Korea a Čínská republika podepisují nové strategické kooperativní partnerství, které je založeno na vztazích lidé-lidé (*people to people*) (Yna.Cn: 2016).

V roce 2014, u příležitosti účasti čínského prezidenta Xi na summitu v Soulu, bylo oznámeno, že Korea získá zapůjčený další pár pand za účelem společného výzkumného a záchranného programu. Na tomto summitu došlo k podpisu strategického porozumění mezi zeměmi, vyjádření podpory k vzájemnému posílení spolupráce v oblasti bezpečnostní, politické, ekonomické a kulturní. Hlavním cílem dle výsledků summitu bylo posílit mír v severovýchodní Asii. Oba státy se také dohodly, že se budou snažit o denuklearizaci Severní Koreje a zabraňovat jaderným testům. Čína se také bude snažit o aktivní mír na korejském poloostrově. Během summitu byla také diskutována obchodní část. Oba státy se dohodly na vytvoření zóny volného obchodu do konce roku 2014. Summit tedy posloužil jako důležitá příležitost k vylepšení bilaterálních vztahů (Chosun: 2014).

V témže roce Jižní Korea i Čína odsoudily jaderný program Severní Koreji. Jižní Korea získala k zapůjčení pár pand velkých po dlouhých 22 letech v roce 2016. Pandy se jmenují Le Bao a Ai Bao (Chosun: 2016b). Ve stejném roce bylo podepsáno celkem 69 kulturních projektů. Tyto projekty měly za cíl prohloubit vazby mezi obyvateli v různých sektorech (kultura, vzdělávání,...). Na základě těchto projektů dochází k výměnným programům, koncertům či akademickým seminářům (Yna.cn: 2016).

Pandy byly v případě Jižní Koreji označeny za symbol dobré vůle a přátelství mezi Čínskou lidovou republikou a Jižní Koreou. Korejská prezidentka Park Geum označila pandy za symbol bilaterálního přátelství mezi zeměmi. Pandy byly do Jižní Koreji zapůjčeny na 15 let za 1 milion dolarů ročně (Chosun: 2016b). V případě Jižní Koreji tak můžeme spatřovat jak ekonomicko-obchodní zájmy, tak politicko-bezpečnostní. Oznámení o zapůjčení pand velkých bylo učiněno na témže summitu, kdy došlo k dojednání obchodních dohod a také na summitu, na

kterém se řešila bezpečnost v severozápadní Asii. Jižní Korea tvoří nejen důležitého obchodního partnera, ale také strategického partnera v regionu a to kvůli zajištění bezpečnosti a eliminaci rizika ze strany Severní Koreji.

3.8. Kanada

Kanada s Čínskou lidovou republikou spolu navázaly diplomatické vztahy v roce 1970. Od té doby spolu státy spolupracují v různých oblastech – zejména pak v obchodní oblasti (Reuters: 2012). I Kanada se ve třetí fázi pandí diplomacie stala „cílem“ a získala pár pand velkých v roce 2012.

Nicméně pandí diplomacie v tomto státu je částečně odlišná od ostatních analyzovaných uvedených případů. Hlavním rozdílem je, že pandy byly sice zapůjčeny na 10 let, nicméně každá z recipientských ZOO (celkem jsou 2) ji získá na 5 let. Kanadáné se tedy s dvojicí pand Da Mao a Er Shun mohli setkat nejprve v Torontu. V současné době se nacházejí v ZOO v Calgary (Davison: 2016).

Kanadské zapůjčení pand bylo jasně politizováno. Čínská lidová republika si ostatně klade za podmínku, že o pandu musí čínského prezidenta požádat vrchní představitel žadatelského státu – tedy premiér či prezident. V případě Kanady to byl premiér (otázkou je, proč to nebyla v případě Skotska ani právě Kanady královna Alžběta II.¹⁹).

V roce 2006 podepsal tehdejší premiér Harper v Číně dohodu o zapůjčení pand. Několik let poté - v roce 2012 - následoval podpis 20 obchodních dohod na celkem 3 biliony amerických dolarů. Tyto dohody se týkaly dodávek petroleje, uranu a dalších nerostných surovin (CTVNews.ca: 2013). Tentýž rok premiér Harper navštívil Čínu a setkal se s budoucími nájemníky ZOO v Torontu (Fekete: 2013). Po více než 20 letech se tak v roce 2013 v Kanadě znovu zabydlel pár ohrožených živočichů, který je pro světovou mocnost, jakou Čína bezpochyby je,

¹⁹ Která ačkoliv musí být apolitická, tak je stále vrchním představitelem jak Velké Británie, tak i Kanady a Austrálie. Právě v těchto státech dohodu o zapůjčení pand podepisovali premiéři zemí (viz jednotlivé kapitoly).

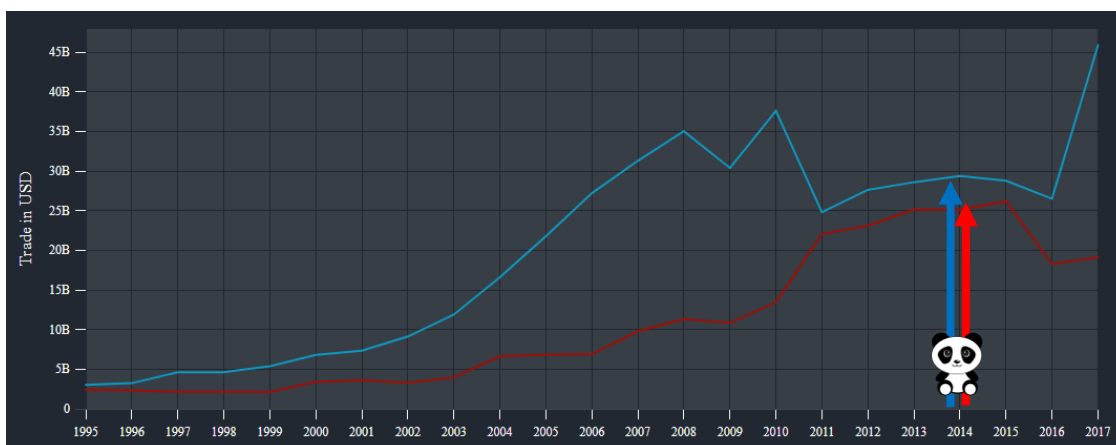
důležitý význam. Samotného příjezdu pand se zúčastnil pak čínský velvyslanec v Kanadě, tak premiér Kanady (Fekete: 2013).

Zápůjčka pand velkých měla umožnit poznat Čínu jinak – zejména v oblasti kultury. Při příjezdu pand velkých do Kanady premiér Harper označil tyto medvědy za symbol prohlubujících se vztahů mezi Čínskou lidovou republikou a Kanadou. Dle jeho slov se také jedná o symbol míru a přátelství od Číňanů pro všechny Kanadány (Mehta: 2013). Na základě tohoto skutku mělo dojít k budování vzájemné spolupráce a respektu mezi oběma státy. Pandy byly zapůjčeny jako symbol vzkvétajících vztahů mezi těmito aktéry mezinárodního systému. Agentura Reuters (2012) označila příjezd pand za obraz zlepšujících se čínsko-kanadských vztahů. Přijetí pand v Kanadě se nicméně neobešlo bez protestů. Kanada, vzhledem k povaze střední mocnosti, poukazovala zejména na lidská práva.

Obchod mezi Čínskou lidovou republikou a Kanadou byl na vzestupné tendenci až do roku 2008. Poté, vzhledem k finanční krizi, dochází ke snížení vzájemné obchodní bilance. Růst byl opět nastartován v roce 2012 – tedy v roce, kdy byla podepsána memoranda o společném výzkumu pand velkých (neboli dohoda o zápůjčce těchto živočichů) a již zmíněné ekonomické dohody.

Kanadský příklad pandí diplomacie lze spojit s podpisem důležitých ekonomicko-obchodních dohod, které mají pro Čínskou lidovou republiku strategický význam. Zejména dodávky nerostných surovin - uranu a ropných produktů - se ukazují jako motivace a podnět k zapůjčení těchto ohrožených savců (Burgess: 2012).

Pokud se hovoří o pandí diplomacii v souvislosti s dodávkami nerostných surovin, nejčastěji zmiňované státy jsou Francie, Velká Británie a právě Kanada. V případě Kanady je ještě potřeba dodat, že se nepotvrdil předpoklad, že pandy velké přilákají nové návštěvníky a že z nich budou ZOO profitovat. ZOO v Torontu nezaznamenala výrazný nárůst návštěvníků oproti období před příchodem Da Mao a Er Shun (Bocknek: 2018).

(zdroj: OEC – Obchodní bilance Čína – Kanada, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/can/all/1995.2017>; modrá – export, červená import)

3.9. Malajsie

Případ Malajsie jasně dokazuje, že zapůjčení pandy je spojeno s politickými, socio-kulturními a bezpečnostními událostmi. Malajsie byla historicky první zemí regionu jihovýchodní Asie, která uznala Čínskou lidovou republiku a navázala s ní diplomatické vztahy. Stalo se tak v roce 1974.

Čínská lidová republika a Malajsie jsou blízkými sousedy v regionu, a tak mezi nimi existují velice těsné kulturní, historické, geografické i politické vazby. Malajsie je považována za partnera Číny v regionu jihovýchodní Asie²⁰, žije v ní velká minorita Číňanů, a proto bylo jen otázkou času, kdy i právě tento stát získá své pandy. K tomu došlo u příležitosti výročí navázání diplomatických vztahů mezi Čínskou lidovou republikou a Malajsií. V roce získání pand velkých tyto státy oslavily 40 let od navázání diplomatických vztahů. Nicméně pandy byly

²⁰ Čína se snaží o budování dobrého jména právě v tomto regionu – Jihočínského moře. Nicméně její asertivní politika v oblasti nedělá příliš dobré vztahy – zejména pak s Vietnamem a Filipínami (BBC: 2014).

očekávány již v dubnu 2014, jejich přilet byl však opožděn z důvodu externího vlivu (Soliano: 2014).

V té samé době, jako mělo dojít k transferu pand, došlo ke zmizení letu 370 Malajských aerolinek. Na palubě tohoto letounu cestovalo celkem 153 osob čínské příslušnosti a ztracení letounu na krátkou dobu poškodilo bilaterální vztahy (ačkoliv se to neočekávalo) (Tiezzi: 2014).

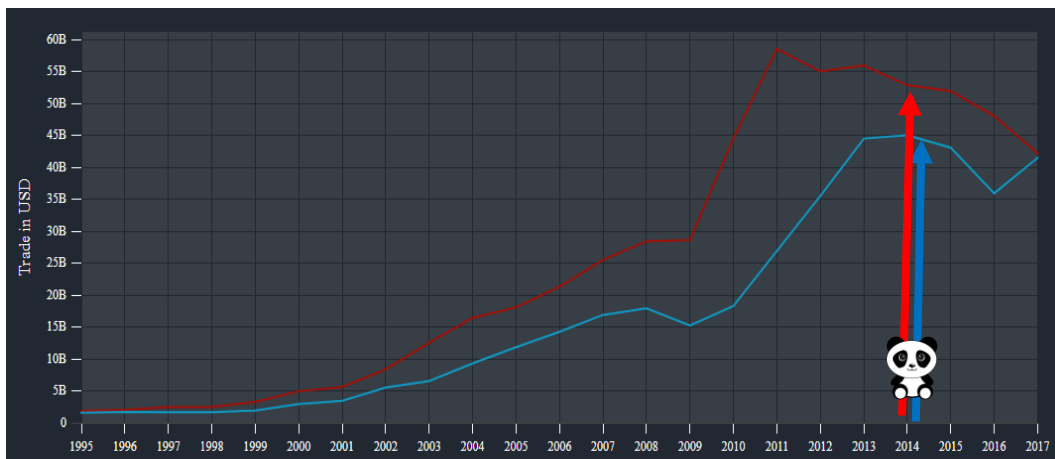
Nicméně Malajsie se nakonec svých pand dočkala s měsíčním zpožděním. Toto zpoždění bylo prezentováno jako symbol respektu k rodinám zmizelých osob (Taylor: 2014). V květnu 2014 nakonec tedy pandy dorazily do Malajsie a okamžitě upoutaly pozornost místních médií i obyvatel. Po příjezdu pand propukla v Malajsii pando-mánie a obě zvířata se okamžitě staly celebritami (BBC: 2014).

Pár pand velkých pojmenovaných Feng Y a Fu Wa byl Malajsii pronajat (Tang: 2018) u příležitosti roku přátelství mezi Čínskou lidovou republikou a Malajsií (Tiezzi: 2014). Právě přátelství, dobrá vůle a mír byly hlavními důvody, které byly politickými aktéry prezentovány jako důvod zapůjčení. Pandy tak mají symbolizovat vzájemné přátelství mezi těmito aktéry v regionu (Tiezzi: 2014). Samotný příjezd pand byl mediální událostí. Přivítány byly velvyslancem Čínské lidové republiky v Malajsii a také členy malajské vlády (Nie: 2014).

Čína v dobu přijetí pand byla největším obchodním partnerem Malajsie a tím se naplnil další předpoklad pro získání pandy. Krátce před podepsáním dohody o darování pandy byla totiž podepsána Dohoda o zóně volného obchodu mezi Čínskou lidovou republikou a ASEAN (jehož je Malajsie členem) (Wickasono: 2018).

Exportní a importní bilance naznačuje vzestupný trend do roku 2011, respektive 2013. Ekonomické vztahy v této oblasti nebyly poškozeny ani asijskou ekonomickou krizí, jež byla v regionu signifikantní po roce 2008. K darování pand došlo v roce 2014, nicméně od té doby můžeme vysledovat pokles jak exportu, tak importu.

V případě Malajsie tak hlavními důvody pro zisk pandy byly dlouhodobě stabilní vztahy, strategický význam státu (zejména pak geopolitický) a ekonomické příležitosti (související hlavně se zónou volného obchodu).

(zdroj: OEC – Obchodní bilance Čína – Malajsie, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/mys/all/1995.2017/>; modrá – export, červená import)

3.10. Německo

„*Pandí diplomacie okouzila Berlín*“. Tak v roce 2017 informoval čínský server China Daily (Baijiao příjezdu pand do další světové mocnosti – Německé federativní republiky. Pro Německo to však nebyl první případ pandí diplomacie – tento stát pandu již také v minulosti měl (v letech 1988 – 2012 zde žil pandák Pao Pao). Již od jeho smrti v roce 2012 se Německo toužilo stát domovem pro další pandy, nicméně se to podařilo až o 5 let později. V roce 2016 si o pár pand velkých v Čínské lidové republice řekla kancléřka Merkelová na summitu G20 (Baijie: 2017).

V červenci 2017 přijeli další velvyslanci měkké moci Čínské lidové republiky – pandy Meng Meng a Tiaočching. Dle prezidenta Čínské lidové republiky jsou tyto pandy symbolem přátelství mezi oběma mocnostmi (iDnes.cz: 2017). Angela Merkelová pak pandy označila za zvláštní ambasadorý (Macau Daily Times: 2017). Otevření výběhu se tak zúčastnili vrcholní představitelé obou států. Během této události byla panda označena mnoha dalšími přirovnáními –

například jako „národní poklad Čínské lidové republiky“ (Connolly: 2017). Nicméně ne všichni obyvatelé Německa byli s pandí diplomacií spokojeni. Nesouhlas vyjádřili zejména ochránci lidských práv (iDnes.cz: 2017). Protesty se také týkaly financování celého projektu. Výběh za 10 miliónů euro se zdál ochráncům práv zviřat příliš drahý a argumentovali tím, že šlo finanční prostředky využít lépe (Baijie: 2017).

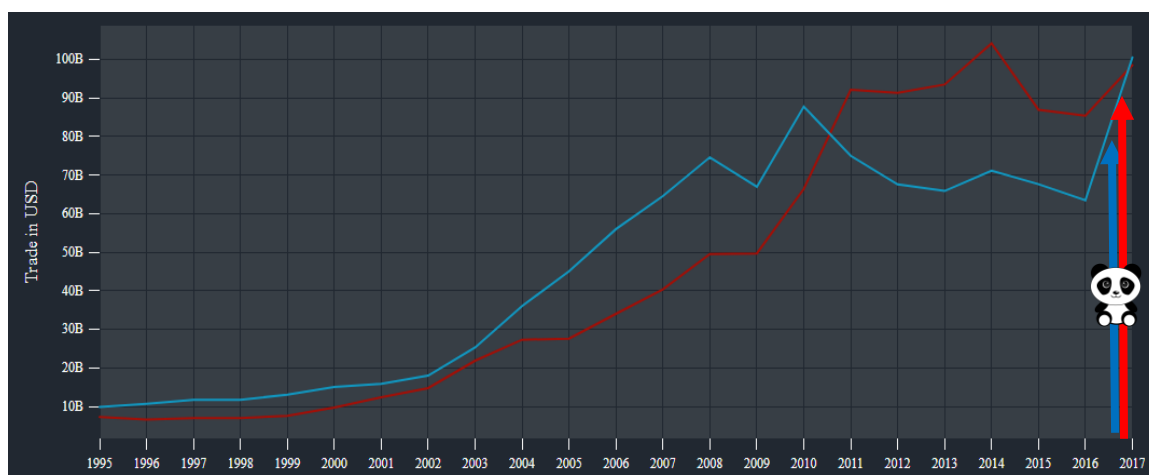
Výběh byl otevřen před zasedáním skupiny 20 největších ekonomik světa – G20, který se v roce 2017 konal v Hamburku. Právě ekonomika bylo jedním z témat vyjednávání o zapůjčení pand velkých do Německa. Čínská lidová republika a Německo mají již delší dobu blízké vztahy a probíhá mezi nimi intenzivní ekonomická spolupráce, nicméně se doufalo, že s příchodem pand dojde k navázání nových vztahů a příležitostí. Cílem Čínské lidové republiky byla také snaha ukázat Čínu v pozitivním světle (Min Neo: 2017). Ve stejnou dobu jako dohoda o zapůjčení pandy byla také podepsána dohoda mezi Čínskou lidovou republikou a Německem na dodávku 140 airbusů za celkem 22,8 bilionu eur (Die Welt: 2017).

Oficiálně deklarovaným zdůvodněním, proč byly pandy zapůjčeny, byla oslava 45 let od navázání diplomatických vztahů mezi Čínskou lidovou republikou a Německem. Právě v roce 2017 si obě země toto výročí připomenuly. Rok 2017 byl také označen jako „rok turismu“ mezi Čínskou lidovou republikou a Německem. Sloganem bylo „Překrásná Čína, víc než jen pandy“ a celý rok byl sponzorován čínskou vládou. Kampaň se zaměřovala na podporu turismu mezi Německem a Čínou prostřednictvím poznání kultury, historie, zvyků a tradic. Podobná globální turistická kampaň (která je součástí veřejné diplomacie Číny) se již uskutečnila v Japonsku, Jižní Koreji, Spojených státech, Malajsii či Thajsku (všechny státy mají pandu) (Digital Journal: 2017).

V případě Německa byla panda zapůjčena za přibližně stejných podmínek jako v případě jiných států – tedy na 15 let za nájemné 900 000 euro ročně s podmínkou participace na výzkumném a ochranném programu (iDnes.cz: 2017).

Německo a Čínská lidová republika v ekonomické oblasti spolupracují poměrně intenzivně a proto příliš nelze spojovat zvyšující se ekonomickou bilanci s pandou. Čínský export i import se postupem času zvyšuje, a to až do roku 2010, kdy můžeme zpozorovat bod zlomu a následné snížení importu do Číny. V roce 2017, kdy Německo získává svou touženou pandu, se export i import opět zvyšuje.

Německo se tak stalo dalším státem Evropské unie, který podlehl pandí diplomacii. Od roku 2012 můžeme v Evropské unii pozorovat nárůst úspěšných případů pandí diplomacie: 2014 – Belgie, 2017 – Nizozemí, 2018 – Finsko a mnoho dalších (Francie, Rakousko, Španělsko,...). Pandy tak začínají v Evropské unii ve vztahu k Čínské lidové republice hrát důležitou roli.

(zdroj: OEC – Obchodní bilance Čína – Německo, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/deu/all/1995.2017/>; modrá – export, červená import)

3.11. Nizozemí

Nizozemské království se v dubnu 2017 stalo 7. evropskou zemí, která získala od Číny zapůjčené pandy velké pro účely společného výzkumu a ochrany tohoto živočicha.

V případě Nizozemska můžeme vysledovat jednu z nejdéle trvajících snah o získání pandy velké. Nizozemští aktéři se o získání pandy pokoušeli dlouhých 16 let. Ještě před samotným podpisem byla o vyhovění žádosti na hostitelství pand

velkých informována ze strany čínského velvyslance v Nizozemí Wu Kena s královnou a králem. V roce 2015 byla podepsána dohoda o zapůjčení mezi Sharon Dijksma (Ministerstvo pro ekonomické záležitosti Nizozemí) a čínským Ministerstvem pro záležitosti lesů. Cílem dohody bylo navázání spolupráce v oblasti ochranných programů na záchranu pand, výměna zkušeností a znalostí, kteréž by měly vést k výzkumu pand. Ze strany Nizozemska bylo označeno jako pocta, že může ubytovat pandy, protože je příliš země nemá (Pieters: 2015, DW: 2017).

Nakonec tak pandy získala v roce 2017 zoologická zahrada v Ouwehands v Renách. Ihned po příjezdu pand proběhla v Nizozemsku „pando-manie“ (Phys: 2017). Proběhla také „pandí horečka“, kdy se v oblasti objevilo vše s pandami – chléb, Burgery a další výroby (McQueen: 2017). Pandy Wu Wen a Xing Ya si ihned získaly mysl i srdce místních obyvatel a staly se hvězdami. Pandy také byly označeny za symbol síly a zranitelnosti (DW: 2017).

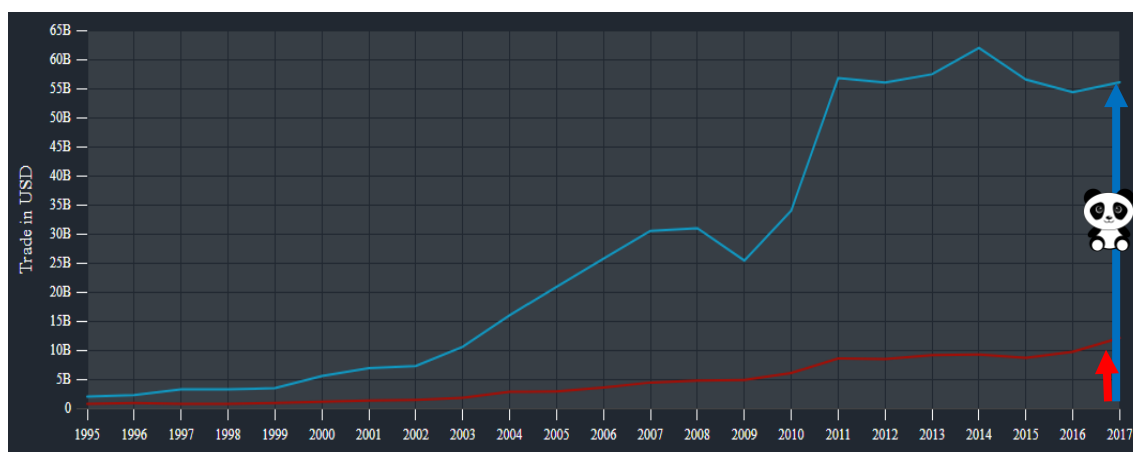
Oficiálního přivítání čínských ambasadorů přátelství se zúčastnili čínský velvyslanec a zástupci vedení Nizozemska. Velvyslanec Wu Ken řekl, že příjezd těchto pand je sic jen malým krokem pro tyto živočichy, nicméně je to velký krok ve vzájemných nizozemsko-čínských vztazích (Ken Wu: 2016). Ministr zahraničních věcí Nizozemska Bert Koenders označil příjezd pand za symbol speciálních vztahů (McQueen: 2017). Vztahy mezi ČLR a Nizozemskem se dle rétorik elit Nizozemska dostaly na novou úroveň. Nizozemská média informovala jako o nástroji, jak zlepšit obraz Čínské lidové republiky u Nizozemců.

V roce 2017 Nizozemsko a Čína oslavily 45 let od navázání diplomatických vztahů, a tak se pandy měly stát rovněž symbolem nového začátku vztahů (ECNS: 2017).

Nizozemsko má pro Čínskou lidovou republiku strategický význam zejména kvůli přístavu v Rotterdamu, který je velkou příležitostí pro Čínskou lidovou republiku. V současnosti je Čína 2. největším obchodním partnerem Nizozemí (po Spojených státech amerických) a naopak Nizozemí je pro Čínu 3. největší partner

v rámci Evropské unie. V Nizozemí se také nachází velká minorita čínských studentů²¹ (Ken Wu: 2016). Mezi oběma zeměmi také velice dobře funguje turistický ruch a obchod.

I v případě Nizozemska nelze dle vzájemné obchodní bilance jasně říci, že získání pandy koreluje právě se vzrůstajícím exportem či importem. Nizozemsko je pro Čínskou lidovou republiku zejména strategickou zemí – ať již z důvodu geopolitického či diplomatického. Nejenže se v Nizozemsku nachází klíčový přístav, ze kterého odcházejí výrobky do celé Evropy, Nizozemsko je také jednou z důležitějších ekonomik v regionu. Pro Čínu je tedy velice výhodné mít takového partnera na území Evropy.

(zdroj: OEC – Obchodní bilance Čína – Nizozemí, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/nld/all/1995.2017/>; modrá – export, červená import).

3.12. Singapur

Singapur se v roce 2012 stal po Thajsku, Japonsku a Austrálii teprve čtvrtou asijsko-pacifickou zemí, která získala pandu velkou od Čínské lidové republiky (Lim: 2012).

Čínská lidová republika a Singapur spolu navázaly diplomatické vztahy až v roce 1990 a ve stejný rok došlo vůbec k prvnímu zapůjčení pandy velké v jiho-východní Asii, a to právě do Singapuru. Nicméně tato zápůjčka byla jen omezená.

²¹ 2. největší národnostní minorita v Nizozemí v rámci studujících – hned po Němcích)

Čína půjčila Singapuru 2 pandy na pouhých 100 dní. Tyto pandy se setkaly s velkou oblibou, a tak se dalo předpokládat, že Singapur bude usilovat o získání těchto živočichů na delší období.

Vztahy mezi Singapurem a Čínskou lidovou republikou jsou již od navázání diplomatických vztahů v roce 1990 na velmi dobré úrovni. Pandy tak měly otevřít možnost pro další hlubší spolupráci a utvrdit blízké přátelství a silné vazby (Zhiling: 2012). Státy sdílejí společný jazyk a důležitá je také geografická a kulturní blízkost.

U příležitosti 20. výročí od navázání singapursko-čínských vztahů v roce 2009 bylo oznámeno, že Singapur obdrží od Čínské lidové republiky 2 pandy na zápujčku v rámci mezinárodního záchranného programu (Zhiling: 2012). K tomuto oznámení došlo během návštěvy čínského prezidenta v Singapuru – Istaně (Hornby: 2009). Během této návštěvy také došlo k podpisu dohody o společném výzkumu v oblasti záchrany a reprodukce pand mezi Singapurem a Čínskou lidovou republikou na 10-leté období (Poptal: 2012).

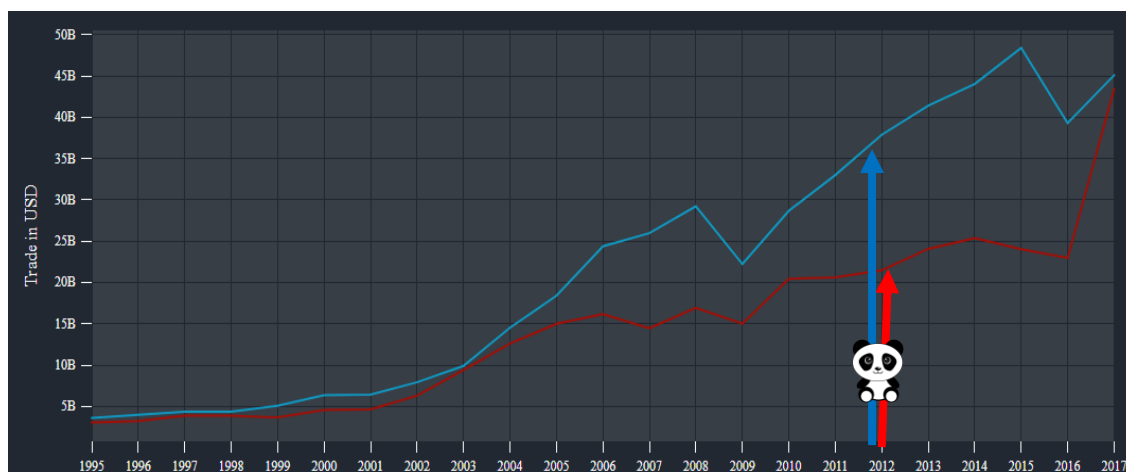
Prezident Čínské lidové republiky u té příležitosti oznámil, že na základě zapůjčení pand dojde k posunutí vzájemných bilaterálních vztahů na novou úroveň. Pandy byly také označeny jako symbol blízkého přátelství, ambasadoři míru či národní poklad Číny. Na základě tohoto aktu mělo dojít k otevření nové kapitoly bilaterálních vztahů mezi Čínou a Singapurem. Cílem také bylo získání srdcí místních obyvatel, což deklaroval ministr zahraničních věcí Singapuru. Dle oficiální zprávy Ministerstva zahraničních věcí Singapuru se jednalo o symbol dobré vůle od Čínské lidové republiky a jako symbol přátelství (Channel News Asia: 2012).

Samotné pandy se původně jmenovaly Wu Jie a Hu Bao. Později byly přejmenovány na Kai Kai a Jia Jia. Už jejich příjezd značil jejich budoucí postavení v singapurské společnosti. Přicestovaly Boeingem 747, kterým se běžně dopravují důležité zahraniční návštěvy či celebrity. Pandy se po svém přiletu staly v Singapuru senzací. Jejich přilet vytvořil nové příležitosti pro singapurské firmy

– hlavně v oblasti suvenýrů či hračkářství. Rovněž se očekávalo, že se ještě posílí pozitivní obraz Číny u Singapurců (Hornby: 2009).

Singapursko-čínské vztahy jsou důležité také z ekonomické stránky. Během již zmíněné návštěvy prezidenta Hu Jingpinga v Singapuru byly mimo dohody o společném výzkumném programu (dohoda o zapůjčení pandy) podepsány také dohody o vybudování společného železničního projektu, o dodávkách palmového oleje a finanční spolupráci (Hornby: 2009). Fakt, že ve stejný moment byly podepsány ekonomicko-obchodní dohody, potvrzuje tezi Oxford Research z roku 2004 tvrdící, že právě zisk pandy koreluje s podpisem důležitých obchodních dohod. Singapur a Čína také již v minulosti uzavřely dohodu o zóně volného obchodu. Singapur je také velice důležitým partnerem Číny v oblasti exportu i importu. Z níže uvedeného grafu je zřejmé, že vzájemný export i import rostl.

Singapur je tak zemí, která pandy získala z důvodu výročí navázání diplomatických vztahů (deklaratorní argument). Nicméně mezi Singapurem a Čínskou lidovou republikou můžeme dlouhodobě vysledovat ekonomickou, kulturní i politickou spolupráci. Podpis dohody o společném výzkumu a ochraně pand byl učiněn během návštěvy prezidenta ČLR v Singapuru, během které došlo k podpisu několika dalších obchodních a finančních dohod.

(zdroj: OEC – Obchodní bilance Čína – Singapur, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/sgp/all/1995.2017/>; modrá – export, červená import)

3.13. Thajsko

Thajské království je důležitým partnerem Čínské lidové republiky v regionu. Není tak překvapením, že se právě i tato země stala domovem pand velkých, a to již poměrně brzy v průběhu třetí fáze pandí diplomacie. Čínská lidová republika se dlouhodobě angažuje v obchodu a rozvoji v Thajsku (Cavanagh: 2013).

V roce 2003 získalo království Thajsko zapůjčené pandy Lin Hui a Xuang Xuang na 10 let za standardní výši nájemného – tedy 1 milion dolarů ročně za pár. Pandy se i v případě Thajska staly velice populárními. Podpořily také lokální ekonomiku. Pár pand Thajsko získalo po dojednání společné thajsko-čínské zóny volného obchodu (Cavanagh: 2013).

V roce 2009 se narodilo mládě Lin Ping (teprve 3. mládě narozené v zajetí – po Japonsku a Spojených státech amerických). Toto mládě ještě více podpořilo lokální ekonomiku a to zejména kvůli prodeji produktů s pandami. Dokonce mělo vlastní show v televizi. Mládě se dle smlouvy mělo 2 roky po porodu vrátit do Číny, nicméně došlo k jejímu prodloužení a Lin Ping se vrátila až v roce 2013 s cílem najít si nového partnera (Cavanagh: 2009).

Pandy se dle vzájemné dohody o společném výzkumném a záchranném programu měly vrátit v roce 2013 zpět do Čínské lidové republiky. Nicméně v roce 2012 thajský premiér požádal o prodloužení kontraktu. Tomu bylo vyhověno a současná dohoda tak platí až do roku 2023.

Thajsko tak své pandy nezískalo za podpis důležité obchodně-ekonomické dohody, ale za své důležité (strategické) postavení v regionu.

3.14. Tchaj-wan

Tchaj-wan ve vztahu k pandí diplomacii tvoří případ svého druhu hned v několika oblastech. Jedná se o teritorium, které v minulosti odmítlo pár pand velkých a poté jej přijalo, o teritorium, které není zapojeno v bilaterálním výzkumném programu - má tedy pandy na dobu neurčitou a také nemusí platit

nákladné nájemné na pronájem pand velkých. Dle úmluvy CITES však Čína může darovat pandy jen do domácích zařízení. I z tohoto faktu můžeme vysledovat vztah kontinentální Číny k Tchaj-wanu.

Nabídku na darování páru pand velkých dostal Tchaj-wan již v roce 2005, tehdy ji ale prezident odmítl. Nicméně i přes jeho odpor veřejnost na Tchaj-wanu o pandy stála. Dle Spencera (2008) chtělo 50 % obyvatel Tchaj-wanu pandu. Prezident také navrhl, aby se pandy přejmenovaly na nezávislost nebo budování státu (Magnier: 2006).

Po volbách v roce 2008 se změnilo politické vedení na Tchaj-wanu a k moci se dostal prezident Ma Ying Jeou ze strany Kuomintang, který oznámil, že Tchaj-wan přijme nabídku Čínské lidové republiky (Telegraph: 2008). Krátce před příchodem pand na ostrov byla také obnovena přímá letecká linka mezi Tchaj-wanem a Čínskou lidovou republikou a obnoveno poštovní spojení (k čemuž došlo poprvé za 60 let) (Tso: 2008). Lepší se tak bilaterální tchajwansko-čínské vztahy. Ve stejném roce prezident Ma také odmítá návštěvu s tibetským duchovním vůdcem Dalajlámou (Tso: 2008). Agentura Reuters (2008) označila pandy za čínský symbol a symbol dobré vůle.

Cílem pand byla snaha ovládnout srdce Tchajwanců, což také dokázaly. Pandy si okamžitě získaly popularitu (WSJ: 2009) a staly se celebritami (Taylor: 2014). Ve stejné době jako dochází k pandí diplomacii, také Čína nabídla 19 bilionů dolarů pro tchajwanské investory. Pandy tak tak měly symbolizovat vzrůstající přátelství mezi Tchaj-wanem a Čínskou lidovou republikou.

Čína však i přes darování pand a mírně se zlepšujících vztazích trvá na politice jedné Číny (Reuters: 2008). Čína se čím dál více zaměřuje na ekonomické a sociální vazby s Tchaj-wanem (Walker: 2008).

Ve spojitosti s tchajwanskými pandami se konala i soutěž ohledně výběru jejich jmen. Zmíněná soutěž ovšem probíhala jen v kontinentální Číně a vybrána byla jména Tuan Tuan a Yuan Yuan. Pakliže se dají dohromady, tak v čínštině znamenají sjednocení (Telegraph: 2008).

Tchaj-wan tak tvoří jakousi výjimku (spolu s Makaem) ve třetí fázi pandí diplomacie. Důvodem je, že obě teritoria si nárokuje kontinentální Čína a tak je jejich postavení naprosto jiné než mezi suverénními státy. V případě Tchaj-wanu tak můžeme darování pand velkých označit opravdu jako symbol dobré vůle a snahu aplikovat měkkou moc a ovládnout tak srdce Tchajwanců.

3.15. Velká Británie

Spojené království Velké Británie a Severního Irska má zkušenosti s pandí diplomacií již z období studené války. První pandou, která se zabydlela na tomto území, byla Chi-Chi, nicméně to bylo ještě během první a druhé fáze pandí diplomacie.

Třetí fáze pandí diplomacie se zaměřuje na ekonomické a politické důvody zapůjčování pand velkých. V souvislosti s Velkou Británií můžeme jednoznačně potvrdit tezi, že zapůjčení pand velkých souvisí s podpisem důležitých ekonomických a obchodních dohod.

Jednání o další zápůjčce pand velkých započala v roce 2006 a hlavním aktérem, který začal jednání, byla Královská zoologická společnost Skotska. V případě Velké Británie šlo o *bottom-up* přístup, jelikož hlavním aktérem, usilujícím o získání pand, byla ZOO. O 2 roky později, v roce 2008, bylo uvedeno ve zprávě od Čínské záchranné asociace na ochranu zvířat a Národní rezervace Wolong, že by k jednání měli být přizváni vrchní představitelé obou států (Independent: 2018). To se také stalo a další 3 roky probíhalo vyjednávání o finální podobě dohody mezi Čínskou lidovou republikou a Velkou Británií.

Velká Británie své další pandy dostala zapůjčené na 10 let za nájemné 1 milion dolarů ročně, a to v roce 2011. Hned po přijetí se objevila kritika, že se jednalo jen o obchod a ne ochranu zvířat²². Proti tomuto faktu se vymezila recipientská ZOO, která zdůrazňovala zejména záchrannou a vědeckou část zápůjčky (BBC:

²² Mezi recipientskou ZOO a organizací na záchranu zvířat v Číně se podepisuje dohoda o společném výzkumu a ochraně zvířat.

2011). Další kritika se objevila v souvislosti s kampaní Free Tibet. Tato platforma deklarovala, že pandy byly zapůjčeny jako nástroj šíření vlivu Čínské lidové republiky v britských médiích a společnosti (BBC: 2011). Podobný argument vědec z oblasti zoologie sdílel Chris Draper, který řekl, že pandy nejsou vlajkovým druhem ani diplomatickým dárkem, ale komoditou (BBC: 2011). Kritizována byla také nedostatečná finanční transparentnost – úplně přesně se neví, na co vlastně Čína finanční prostředky z „nájemného“ vynakládá (Hogenboom: 2013).

Ve stejném roce jako dohody o zapůjčení pandy byly podepsány dohody za 4 miliardy liber na dodávku různých komodit do Čínské lidové republiky. Jednalo se například o dodávku lososů²³, aut Land Rover, výrobků z petrolejového průmyslu a na dodávku obnovitelných zdrojů energie (Stratton, Branigan: 2011). Během let 2008 – 2013 došlo ke zdvojnásobení exportu ze Skotska do Čínské lidové republiky.

Po zisku pand mělo dojít k posílení vztahů mezi zeměmi. Skotská ministryně Strugeon řekla, že Čína je pro Skotsko důležitým partnerem a pandy představují fantastickou možnost pro prohloubení vazeb v oblasti kulturní, obchodní a diplomatické (Duncan: 2011).

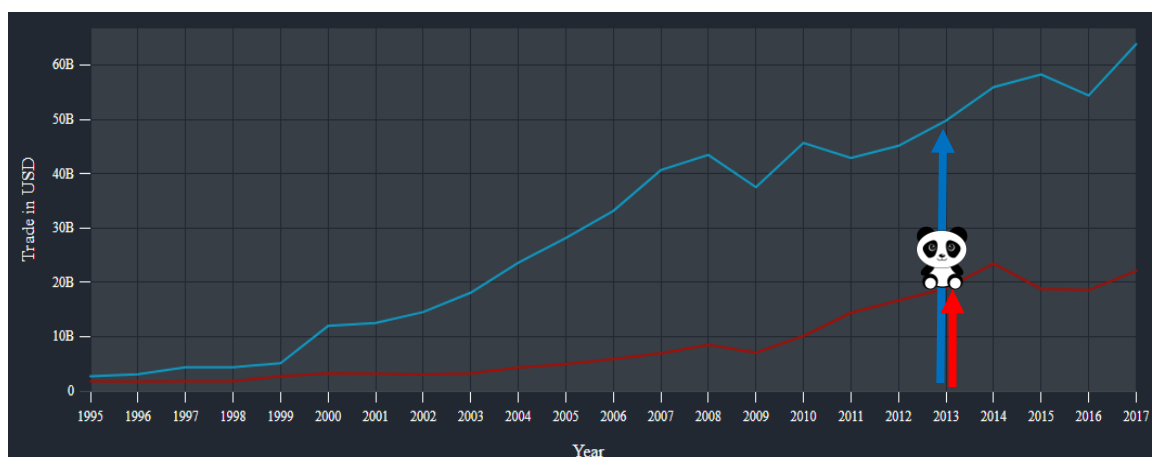
V souvislosti s přijetím pand se očekávalo, že okamžitě dojde až k 70% nárůstu návštěvnosti. S opětovným navýšením návštěvnosti se počítalo později po narození mláďat (k tomu došlo jen v krátkodobém horizontu) (BBC: 2011). Recipientská ZOO se totiž potýkala s finančními problémy a dlouhodobým úbytkem návštěvníků – příchod pand tam měl tento trend zastavit.

V případě zapůjčení pand do Velké Británie vyvstává velice důležitá otázka – proč pandy nedostala k zapůjčení londýnská zoologická zahrada? Důvodem jsou již zmíněné nerostné suroviny – ty má Skotsko, nikoliv Anglie (BBC: 2013).

²³ poté, co v roce 2010 Norsko ztratilo tuto smlouvu – pravděpodobně kvůli udělení Nobelovy ceny vězněnému čínskému disidentovi Liu Xiaobovi (Stratton, Branigan: 2011).

Obchodní bilance mezi Velkou Británií a Čínou je v případě exportu i importu na vzrůstající tendenci. Státy spolu obchodně spolupracují a tato spolupráce se stále zintenzivňuje.

Skotský případ potvrzuje tezi, že zisk pandy souvisí s podpisem dohod na dodávku strategických surovin. V případě Skotska to jsou dodávky obnovitelných energetických technologií, aut, lososů a petrolejových výrobků.

(zdroj: OEC – Obchodní bilance Čína – Velká Británie, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/gbr/all/1995.2017/>; modrá – export, červená import)

Závěrečné shrnutí sledovaných jevů:

Stát	Rok získání pandy od 1995	Důvod	Panda označena za...	Ekonomik a před x po pandě	Cena + délka pronájmu	Reakce na získání pandy
Austrálie	2009	2007 – ekonomické dohody, dohody z oblasti ochrany přírody	Touha po dlouhodobé prosperitě, symbol přátelství	Zvyšující se	10 let, 1 milion dolarů	Protesty lidsko-právních aktivistů
Belgie	2014	Vyjednávání ekonomických dohod Dohody na dodávky koňů, součástí dohod na pokročilé technologie	Symbol důvěry mezi zeměmi	Zvyšující se	15 let, 1 mil. dolarů	Zdůrazněna vysoká nákladnost na chov pand, poukázání na lidská práva, Tibet,...; způsobilo to problémy mezi Vlámí a Valony
Finsko	2018	100. leté výroční vzniku, vyjádření podpory jedné Číny Dohody o inovacích, investice do zimních sportů	Symbol přátelství a dobré vůle	Zvyšující se	15 let, 1 mil dolarů	Pozitivní
Francie	2012	Dohody s Arevou na dodávky urania	Národní poklad Číny, symbol použití čínské měkké moci	Zvyšující se	10 let, 750 000 euro	Pozitivní
Indonésie	2007	Měly podpořit zlepšování vztahů	Národní poklad Číny, posel přátelství a	Zvyšující se	10 let, 1 milion dolarů ročně	Přišly v době teritoriálních sporů

		60 let od navázání bilaterálních vztahů	symbol míru			
Japonsko	2011, 2018	Snaha usmířit teritoriální spory 2018 – 40 let od navázání bilaterálních vztahů	Symbol přátelství, víra ve vzájemné porozumění	Před – vzrůstající tendence, poté pokles	10 let, 1 milion dolarů	Pozitivní
Jižní Korea	1994, 2016	1994 – navázání bilaterálních vztahů 1998 – pandy vráceny pro finanční důvody 2014 – společný summit 2014 – symbol zlepšení vztahů	Symbol bilaterálních vztahů, symbol dobré vůle a přátelství	Zvyšující se	15 let, 1 milion dolarů	Pozitivní
Kanada	2013	Symbol dobrých vztahů, ekonomické dohody (nerostné suroviny)	Symbol, který reflektuje zlepšující se čínsko-kanadské vztahy	Před – pokles, po nárůst	10 let, 1 mil. dolarů	Upozornění na porušování lidských práv v ČLR
Malajsie	2014	40 let od navázání bilaterálních vztahů Strategické partnerství ASEAN zóna volného obchodu	Symbol míru a přátelství	Před – vzrůstající tendence, poté pokles	10 let, 1 mil. dolarů	Pozitivní

Německo	2017	Obchodní spolupráce – G20 45 let od navázání bilaterálních vztahů	Symbol nového přátelství, blízkých vztahů, národní poklad ČLR	Zvyšující se	15 let, 1 mil. dolarů	Negativní při otevírání výběhu (protesty ochránců lidských práv)
Nizozemí	2017	45 let od navázání bilaterálních vztahů Strategický přístav v Rotterdamu	Chov pand byl označen jako čest pro Nizozemsko je chovat, začátek nových přátelských vztahů	Zvyšující se	15 let, 1 mil. dolarů	Pozitivní
Singapur	2012	Strategický význam – symbol dlouhodobě dobrých vztahů Obchodní dohody	Symbol blízkého přátelství, symbol dobré vůle	Zvyšující se	10 let, 1 milion dolarů	Pozitivní
Thajsko	2003, prodlouženo v roce 2013	Strategický partner v regionu Dohoda o zóně volného obchodu	Symbol přátelství	Zvyšující se	10 let, 1 milion dolarů	Pozitivní
Tchajwan	2008 (pokusy již v roce 2005)	Vzájemné sblížení	Ambasadoři dobré vůle	Zvyšující se	Není zapojeno do výzkumného programu – zdarma na dobu neurčitou	Pozitivní
Velká Británie	2011	2011 – ekonomické dohody (losos, automobily, nerostné suroviny)	Symbol přátelství a partnerství	Zvyšující se	10 let, 1 mil. dolarů	Kritika – se zvířaty

4. ZÁVĚR

V průběhu analytické části se podařilo dokázat, že panda velká je využívána jako politický a mocenská nástroj ze strany Čínské lidové republiky. Pandu velkou tak lze označit za zpolitizované zvíře, které je využíváno k šíření vlivu a moci Čínské lidové republiky v zahraničí.

Ve většině z 15 testovaných případů jsem prokázal, že zisk pandy se pojí s uzavřením obchodních dohod. Druhým důvodem zapůjčení v testovaných případech byl strategický význam země. Pandu tak lze označit za symbol blízkých vztahů mezi státy (tak, jak to dělají i političtí aktéři) a za symbol, který je zemím zapůjčován na základě ekonomických dohod.

Diplomová práce obsahovala celkem 15 případů pandí diplomacie. Věnovala se: Austrálii, Belgii, Finsku, Francii, Indonésii, Japonsku, Jižní Korey, Kanadě, Malajsii, Německu, Nizozemsku, Singapuru, Thajsku, Tchaj-wanu a Velké Británii. Práce byla časově omezena na období po roce 1995, tedy pouze na tzv. třetí fázi pandí diplomacie.

Předkládaná práce si kladla 4 výzkumné otázky a zde je postupně zodpovím:

1. Jaké byly nejčastější důvody, které vedly k zapůjčení pandy velké?

Nejčastějšími důvody, které byly oficiálně uváděny, byla výročí navázání bilaterálních vztahů (příklady jsou Finsko, Indonésie, Německo,...), symbol vzájemného přátelství (Francie, Austrálie, Velká Británie, Belgie), urovnání sporů a strategické důvody (Tchaj-wan, Jižní Korea, Japonsko). Do Kanady byly pandy zapůjčeny jako symbol zlepšujících se vztahů. V případech, které byly podrobeny analýze, můžeme ve většině případů nalézt *bottom-up* přístup k získání pandy. Žadateli byly buď zoologické zahrady či vrcholní představitelé států. *Top-down* přístup, tedy že Čínská lidová republika byla iniciátorem zapůjčení či darování pand, můžeme nalézt jen v případě Tchaj-wanu.

2. Je získání pandy spojeno s novými ekonomickými příležitostmi?

Ve všech případech je získání pand spojeno s novými ekonomickými příležitostmi. V případě Thajska a Tchaj-wanu sice nebyly podepsány důležité obchodně-ekonomické důvody, nicméně se projevil ekonomický potenciál pro místní ZOO a prodejce díky prodeji produktů s pandami. V ostatních případech je získání pandy spojeno s uzavřením důležitých ekonomických dohod (Francie – smlouva o dodávce urania ve stejném roce jako získání pandy, Německo – vyjednání na půdě G20, Kanada – dodávky obnovitelných zdrojů, Irsko – dodávky lososů, aut, pokročilých technologií). V diplomové práci tak byla potvrzena teze *Oxford Research* z roku 2004, že zisk pandy se pojí s uzavíráním důležitých obchodně-ekonomických dohod. Práce na tento výzkum navazovala a potvrdila, že k tomuto jevu dochází i po roce 2004. Panda je tak jakýsi symbol, který stát získá po uzavření právě těchto dohod. Pandí diplomacie nevykazuje přímou úměrnost a podmínku, že právě po podepsání zón volného obchodu či důležité obchodně-ekonomické dohody stát získá pandu. V současnosti existuje mnoho států, které mají tyto predispozice, nicméně pandu nemají (například Itálie, která patří mezi velice důležité obchodní partnery Čínské lidové republiky, nicméně o pandí diplomacii v případě tohoto státu ještě pokus nebyl).

3. Jaké byly reakce na vyjednávání a také získání pandy velké ze strany přijímací veřejnosti a politických aktéru?

Nejčastěji se pandy setkaly s velice vřelým přijetím – přiletěly svým panda expresem, byly přivítány vrchními představiteli států a staly se celebritami v dané zemi. Problémy se objevily nejviditelněji v Kanadě a Německu. Jednalo se o poukazování na lidská práva v Číně, Tibet apod. Největší problém se nicméně objevil v Belgii, kde byly pandy darovány do vlámské části, což způsobilo problém s Valony. Tento problém eskaloval a zapojen do něj byl i premiér Belgického království, který musel vysvětlovat, proč byla pro umístění vybrána právě vlámská část namísto valonské. V ostatních případech byly pandy označeny za symbol dobré vůle, míru, jako celebrity a zazněly i další pozitivní přirovnání.

4. Je panda velká nástrojem měkké síly a veřejné diplomacie ČLR?

Ano, panda je nástrojem měkké síly a veřejné diplomacie Čínské lidové republiky. Byla za nástroj měkké síly označena médii, politickými aktéry i občany přijímacího státu. Panda byla několika zemích darována s cílem ovlivnit postoje obyvatel ve vztahu k Číně. Toto můžeme vysledovat zejména v případě Tchaj-wanu a Jižní Korey. Nicméně ve všech případech byla panda označena za roztomilou, což je jeden z předpokladů měkké síly – přitažlivost. Čínská lidová republika tak velice dobře šíří svůj vliv pomocí tohoto svého zvířecího ambasadora.

Pandí diplomacie se velice efektním nástrojem, jak šířit vliv Čínské lidové republiky. Panda je také dokonalý způsob, jak odměnit druhý stát například za uzavření bilaterální ekonomické dohody, vyjádření podpory jedné Číně a podobně. Od roku 2008 se navyšuje počet pand ve světových ZOO. Z diplomové práce také vyplývá, že Čínská lidová republika zapůjčuje pandy velké jen do dvou typů zemí – buď jde o země, se kterými má Čína přátelské a harmonické vztahy (Singapur, Finsko,...), nebo to jsou strategické země v mezinárodním systému a mající zdroje, o které Čína stojí (Kanada, Francie, Velká Británie, Belgie, Nizozemsko,...). Výjimku tvoří Tchaj-wan, nicméně ten si Čína dlouhodobě nárokuje jako součást svého území, a tak na něj úplně přesně nelze aplikovat model pandí diplomacie.

V teoretické části byla definována veřejná diplomacie. Na základě definování veřejné diplomacie můžeme po analytické části konstatovat, že Čínská lidová republika se zaměřuje jak na reaktivní, tak proaktivní přístup (tedy jak dlouhodobý, tak krátkodobý). Příkladem krátkodobého časového horizontu ve vztahu k pandí diplomacii je reakce na ztracení letadla mezi Malajsií a Čínskou lidovou republikou. V tomto případě bylo nutné reagovat okamžitě a pandí diplomacie tak byla odložena (jen o krátkou dobu). Příkladem dlouhodobého časového horizontu jsou téměř všechny zbylé příklady, neb vyjednávání o zapůjčení pandy jsou často velice dlouhá (v řádech let).

Strategie veřejné diplomacie a použití měkké síly Čínské lidové republiky ve spojení s pandí diplomacií je jasná – vyhrát srdce a mysl obyvatel a zvýšit dobré povědomí o Čínské lidové republice v zahraničí. Dochází tak pomocí zapůjčení „ambasadora míru a přátelství“ a cílí přímo na místní obyvatele, ale i elity států. K tomuto kroku se Čínská lidová republika uchyluje čím dál častěji.

Pandí diplomacie je tak na svém boomu a v posledních fází pandí diplomacie bylo zapůjčeno více pand než v přechozích fázích. V médiích i ze strany politických aktérů se již objevily náznaky o dalších potencionálních recipientech pand velkých. Jsou mezi nimi opět státy, jenž jsou s Čínskou lidovou republikou v dobrých vztazích a probíhá mezi nimi ekonomická spolupráce. Těmito státy jsou Izrael, Dánsko a Nový Zéland.

V případě Dánska již bylo v roce 2014 podepsána dohoda o zapůjčení páru pand velkých mezi Čínskou lidovou republikou a Dánským královstvím (Yan: 2019)²⁴. Dalším možným příjemcem pand velkých by se měla stát Izrael. Ve stejném roce jako v případě Dánska (2014) bylo oznámeno, že až zoologická zahrada v Haifě splní podmínky pro chov (kvalita výběhu, zázemí apod.), tak dostane pár pand velkých (Taylor: 2014). Nicméně vztahy Izraele a Čínské lidové republiky nebyly vždy jen přátelské. Ačkoliv v 50. letech Izrael uznává Čínskou lidovou republiku, ta později podporuje Palestinskou samosprávu. V 80. letech pokračuje technologický boom v Izraeli, a tak Čína touží po bližší spolupráci. V roce 1992 jsou oficiálně navázány diplomatické vztahy mezi těmito státy. V době oznámení vůle k zapůjčení pandy byla Izrael druhým největším dodavatelem zbraní do Čínské lidové republiky. Roste také podíl vzájemného obchodu. Během úřadu premiéra Netanjuha se také lepší vztahy mezi těmito státy (Taylor: 2014). Je tak jen otázkou času, kdy se pár pand velkých zabydlí v Izraeli a ta se tak stane prvním státem na Blízkém východě, který bude tohoto živočicha

²⁴ Dánsko své pandy získalo v polovině dubna 2019 a pandí diplomacie tak byla i v tomto státě úspěšná (SCMP: 2019). Pandy jsou pronajaty na 15 let v rámci společného výzkumného programu na ochranu pand velkých.

chovat pro vědecké účely. V roce 2010 se také objevily zprávy o možném zapůjčení páru pand na Nový Zéland. Ty měly být zapůjčeny do ZOO ve Wellingtonu. V tomto období probíhala právě o pandách vyjednávání na státní úrovni. V roce 2010 byla Čína druhým největším obchodním partnerem Nového Zélandu a byla také podepsána zóna volného obchodu mezi státy. Došlo i ke zlepšení vztahů mezi Novým Zélandem a Čínskou lidovou republikou (Dudding: 2010). Nicméně Nový Zéland svůj pár pand stále nedostal.

5. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

- Anderlini, Jamil (2017). *How The Panda Became China's Diplomatic Weapon Of Choice* (<https://www.ft.com/content/8a04a532-be92-11e7-9836-b25f8adaa111>, 11. 2. 2019).
- Baijie, An (2017). *Panda Diplomacy Charms Berlin* (http://www.chinadaily.com.cn/world/2017xivisitgermany/2017-07/07/content_30037338.htm, 10. 2. 2019).
- BBC (2011). *Giant Pandas Arrive In Edinburgh From China* (<https://www.bbc.com/news/uk-scotland-edinburgh-east-fife-16023328>, 10. 2. 2019).
- BBC (2013). *China panda diplomacy sparks Belgium row* (<https://www.bbc.com/news/world-europe-24049879>, 10. 2. 2019).
- BBC (2014). *China Sends Pandas To Malaysia* (<https://www.bbc.com/news/world-asia-27498052>, 10. 2. 2019).
- Bhandari, Neena (2009). *Panda diplomacy, the new symbol of Australia, China ties* (http://www.india-voice.com/joomla/index.php?option=com_content&task=view&id=19&Itemid=39, 10. 2. 2019).
- Blum-Dumontet, Eva (2012). *"Pandamania" Diplomatique Au Parc Zoologique De Beauval* (https://www.lemonde.fr/vous/article/2012/08/20/pandamania-diplomatique-au-parc-zoologique-de-beauval_1747821_3238.html, 10. 2. 2019).
- Buckingham, Kathleen Carmel - David, Jonathan Neil William - Jepson – Paul (2013). *Diplomats And Refugees: Panda Diplomacy, Soft "Cuddly" Power, And The New Trajectory*. In *Panda Conservation. Environmental Reviews And Case Studies*. Volume 15, Issue 3, Zář 2013, Str. 262 – 270.
- Burgess, James (2012). *Canada Moves Closer to Supplying China with Oil Following New Agreement* (<https://oilprice.com/Latest-Energy-News/World-News/Canada-Moves-Closer-to-Supplying-China-with-Oil-Following-New-Agreement.html>, 10. 2. 2019).
- Bussiness Times (2017). *Xi extends 'panda diplomacy' to Finland* (<https://www.businesstimes.com.sg/government-economy/xi-extends-panda-diplomacy-to-finland>, 10. 2. 2019).
- Cavanagh, Roy (2013). *Bye Bye Lin Ping The Panda* (<https://www.thaizer.com/news/thailand-zoo-celebrates-panda-birth/>, 10. 2. 2019).

Cavanagh, Roy (2019). *Thailand Zoo Celebrates Panda Birth* (<https://www.thaizer.com/news/thailand-zoo-celebrates-panda-birth/>, 10. 2. 2019).

Connolly, Kate (2017). *Panda Fever Grips Berlin On Chinese President's Trip To Germany* (<https://www.theguardian.com/world/2017/jul/05/panda-fever-grips-berlin-on-chinese-presidents-trip-to-germany>, 10. 2. 2017).

Connor, Neil (2018). *After Brigitte's panda, Emmanuel Macron engages in 'horse diplomacy' with China* (<https://www.telegraph.co.uk/news/2018/01/08/emmanuel-macron-says-chinas-new-silk-road-cannot-one-way-gives/>, 10. 2. 2019).

Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES) (<http://www.cites.org/eng/disc/text.shtml>).

CTVNews.Ca (2013). *How Do Pandas Play Into Canada's Relationship With China?* (<https://www.ctvnews.ca/canada/how-do-pandas-play-into-canada-s-relationship-with-china-1.1209848>, 10. 2. 2019).

d'Hooghe, Ingrid (2011). *The Expansion Of China' S Public Diplomacy System*. In Wang, Jian (2011). *Soft Power In China: Public Diplomacy Through Communication* (Basingstoke: Palgrave Macmillan Series In Global Public Diplomacy).

Dahl, Robert (1957). *Concept of Power*. Behavioral Science. 2:3, červenec 1957 (dostupné z https://welcometorel.files.wordpress.com/2008/08/conceptpower_r-dahl.pdf, 10. 2. 2019).

Davison, Janete (2016). *'Cuddly' Diplomacy: Canada's New Panda Cubs Renew The Politics Of Cuteness* (<https://www.cbc.ca/news/canada/giant-panda-cubs-politics-economics-conservation-toronto-zoo-1.3481839>, 10. 2. 2019).

d'Hooghe, Ingrid (2005). *Public Diplomacy in the People's Republic of China*. In *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations*, ed. Jan Melissen, str. 88-105 (NY: Palgrave MacMillan).

d'Hooghe, Ingrid (2007). The Rise Of Chinas Public Diplomacy (The Hague: Netherlands Institute Of International Relations).

Digital Journal (2017). *"Beautiful China, More Than Pandas" Launched In Berlin* (<http://www.digitaljournal.com/pr/3064942>, 10. 2. 2019).

Duncan, Max (2011). *Pampered pandas flown into Scotland* (<https://www.reuters.com/article/uk-china-pandas-iduslne7b401k20111205>, 10. 2. 2019).

- Dw (2017). *Panda Mania Sweeps Netherlands With Arrivals From China* (<https://www.dw.com/en/panda-mania-sweeps-netherlands-with-arrivals-from-china/a-38408057>, 10. 2. 2019).
- Emmott, Robin (2014). *China's Xi turns to panda diplomacy to seek EU trade deal* (<https://www.reuters.com/article/us-belgium-china/chinas-xi-turns-to-panda-diplomacy-to-seek-eu-trade-deal-idUSBREA2T00J20140330>, 10. 2. 2019).
- Harwood, Erika (2017). *Katy Perry Backs Out from Victoria's Secret Show as She's Banned from China Indefinitely* (<https://www.vanityfair.com/style/2017/11/katy-perry-backs-out-victorias-secret-fashion-show>, 10. 2. 2019).
- Watts, Jonathnan (2008). *Protests over Beijing games 'will grow'* (<https://www.theguardian.com/world/2008/feb/16/china.olympicgames20081>, 10. 2. 2019).
- Bihani, Shipra (2017). *China's 'panda diplomacy': All you need to know* (<https://timesofindia.indiatimes.com/world/china/chinas-panda-diplomacy-all-you-need-to-know/articleshow/59522759.cms>, 10. 2. 2019).
- Lin, Wen-Cheng (2009). *China's Panda Diplomacy* (Taipei: Taiwan Mainland Affairs Council).
- Dudding, Adam (2010). *PM's panda diplomacy fails to woo Auckland Zoo* (<http://www.stuff.co.nz/national/politics/3859300/PMs-panda-diplomacy-fails-to-woo-Auckland-Zoo>, 10. 2. 2019).
- China.org (2013). *China to import horses directly from Belgium* (http://www.china.org.cn/sports/2013-09/10/content_29979703.htm, 10. 2. 2019).
- Wicaksono, Eriz (2017). *Panda Diplomacy : What's in store now for Indonesia* (<https://theverdict.id/2017/10/06/panda-diplomacy-indonesia/>, 10. 2. 2019).
- Zhiling, Huang (2011). *Panda diplomacy likely to boost ties* (http://www.chinadaily.com.cn/china/2011-02/22/content_12053656.htm, 10. 2. 2019).
- Bockneck, Morgan (2017). *The long goodbye* (<https://www.theglobeandmail.com/news/toronto/what-happens-after-the-toronto-zoo-says-goodbye-to-the-giantpandas/article36520230/>, 10. 2. 2019).
- Wicaksono, Eriz (2018). *Is The ASEAN Way in ASEAN's Way?* (<https://theverdict.id/2018/02/13/is-the-asean-way-in-aseans-way/>, 10. 2. 2019).

- Channel News Asia (2012). *Loan of pandas a gesture of goodwill from China, says Grace Fu* (<https://www.channelnewsasia.com/news/singapore/loan-of-pandas-a-gesture-of-goodwill-from-china-says-grace-fu-8375560>, 10. 2. 2019).
- Stratton, Allegra – Branigan, Tania (2011). *Giant pandas from China help seal new business deals with UK* (<https://www.theguardian.com/world/2011/jan/10/pandas-china-uk-oil-refinery-deal>, 10. 2. 2019).
- SCMP (2019). *Chinese pandas welcomed by Denmark's queen to new US\$24 million yin-yang shaped zoo enclosure* (<https://www.scmp.com/news/world/europe/article/3005640/chinese-pandas-welcomed-denmarks-queen-new-us242-million-yin-yang>, 10. 2. 2019).
- Yan, Li (2019). *Two pandas leave for new home in Denmark* (<http://www.ecns.cn/news/2019-04-04/detail-1fzhaszu6979614.shtml>, 10. 2. 2019).
- Taylor, Adam (2014). *Israel is the latest target for China's 'panda diplomacy'* (https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2014/12/04/israel-is-the-latest-target-for-chinas-panda-diplomacy/?utm_term=.c2c916f21ee5, 10. 2. 2019).
- Fekete, Jason (2013). *Stephen Harper Secures 'Panda Pm' Title With Loan Deal For Canadian Zoos* (<https://nationalpost.com/news/canada/stephen-harper-secures-pandas-for-toronto-calgary-during-china-mission>, 10. 2. 2019).
- Fujita, Akiko (2011). *Pandas Bring High Hopes For Tokyo Economy, Diplomacy* (<https://Asia.Nikkei.Com/Politics/Panda-Diplomacy-Grows-With-China-S-Ambitions>, 10. 2. 2019).
- Garric, Audrey (2017). *Pandas : une naissance rare au zoo de Beauval* (https://www.lemonde.fr/biodiversite/article/2017/08/05/carnet-rose-et-noir-chez-les-pandas-du-zoo-de-beauval_5169064_1652692.html, 10. 2. 2019).
- Giant Panda Global (nedatováno). *ZOOS and Breeding Centers* (<http://www.giantpandaglobal.com/zoos/>, 10. 2. 2019).
- Grammer, Karl (2000). *Signale der Liebe*. (Mnichov: Die biologischen Gesetze der Partnerschaft).
- Guschin, Arthur (2013). *Beijing's Public Diplomacy Challenge* (<https://thediplomat.Com/2013/12/Beijings-Public-Diplomacy-Challenge/>, 10. 2. 2019).

- Hällström, Elisa - Suokas, Janne (2018). *Pandas' first appearance at Finland zoo delights the public* (<https://gbtimes.com/pandas-first-appearance-at-finland-zoo-delights-the-public>, 10. 2. 2019).
- Harrison, Jacobs (2013). *China's Panda Diplomacy Has Entered A Lucrative New Phase* (<https://www.businessinsider.com/chinas-panda-diplomacy-is-more-significant-than-ever-2013-11>, 10. 2. 2019).
- Hartig, Falk (2014). *The latest round of china's panda diplomacy: winning hearts in Belgium* (<https://www.uscpublicdiplomacy.org/blog/latest-round-china%E2%80%99s-panda-diplomacy-winning-hearts-belgium>, 10. 2. 2019).
- Hasegawa, Kyoko (2008). *Chinese Leader Hails Warming With Japan On Rare Visit* (<https://www.smh.com.au/world/chinese-leader-hails-warming-with-japan-on-rare-visit-20080507-2btj.html>, 10. 2. 2019).
- Hogenboom, Melissa (2013). *China's New Phase Of Panda Diplomacy* (<https://www.bbc.com/news/science-environment-24161385> 10. 2. 2019).
- Hornby, Lucy (2009). *China Carefully Navigates Ties With Straits Chinese* (<https://www.reuters.com/article/us-china-southeastasia/china-carefully-navigates-ties-with-straits-chinese-idustre5ab18t20091112>, 10. 2. 2019).
- Chaloupková, Barbora (2017). *Jak funguje pandí diplomacie* (<https://www.respekt.cz/denni-menu/jak-funguje-pandi-diplomacie>, 10. 2. 2019).
- Channel New Asia (2012). *Loan Of Pandas A Gesture Of Goodwill From China, Says Grace Fu* (<https://www.channelnewsasia.com/news/singapore/loan-of-pandas-a-gesture-of-goodwill-from-china-says-grace-fu-8375560>, 10. 2. 2019).
- China Daily (2017). *Panda Diplomacy Wins Hearts And Minds For China* (http://global.chinadaily.com.cn/epaper/2017-06/16/content_29767947.htm, 10. 2. 2019)
- Chosun (2014). *Park, Xi Affirm Commitment To Nuclear-Free N.Korea* (Http://English.Chosun.Com/Site/Data/Html_Dir/2014/07/04/2014070400751.Html, 10. 2. 2019).
- Chosun (2016). *Pair Of Pandas Airlifted From China To Korea* (Http://English.Chosun.Com/Site/Data/Html_Dir/2016/03/04/2016030401501.Html, 10. 2. 2019).
- Chosun (2016b). *Panda Couple To Arrive From China* (http://english.chosun.com/site/data/html_dir/2016/02/19/2016021901709.html, 10. 2. 2019).

Chrisafis, Angelique (2013). *China's panda gift aggravates Belgian tensions* (<https://www.theguardian.com/world/2013/sep/12/china-panda-gift-belgium>), 10. 2. 2019).

iDnes.cz (2016). *Panda nejspíš bude. Krnáčová se dohodla s Pekingem na spolupráci* (https://www.idnes.cz/praha/zpravy/navsteva-cinskeho-prezidenta-krnacova-se-s-pekingem-dohodla.A160330_110018_praha-zpravy_nub?), 10. 2. 2019).

iDnes.Cz (2017). *Berlín Ukázal Dvě Nové Pandy. Dostal Je Půjčené Od Číny* (https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/panda-diplomacie-nemecko-cina-merkelova-prezident.a170705_110821_zahranicni_skr), 10. 2. 2019).

Ienaga, Masaki (2009). *The Dawn of "Panda Diplomacy" and the Nationalist Regime, 1928–1949*. Asian Studies Volume 55 Issue 3 Str. 1-17.

Japan Times (2018). *China And Japan Set To Agree On Panda Lease During Abe's Visit* (<https://www.japantimes.co.jp/news/2018/10/20/national/china-japan-set-agree-panda-lease-abes-visit/#.xmchazazbiu>), 10. 2. 2019).

Kang, tae-jun (2014). *China woos South Korea with pandas* (<https://thediplomat.com/2014/07/china-woos-south-korea-with-pandas/>), 10. 2. 2019).

Ken, Wu (2016). *Remarks By H.E. Ambassador Wu Ken At The Reception On His Arrival* (<http://nl.china-embassy.org/eng/zhgx/t1368082.htm>), 10. 2. 2019).

Kořátko, Jiří (2018). *Šéf pražské ZOO Bobek trvá na tom, že pandu měl česku zajistit Zeman. Prezident hází vinu na ředitele zahrady* (<https://domaci.ihned.cz/c1-66366800-sef-prazske-zoo-bobek-trva-na-tom-ze-pandu-mel-cesku-zajistit-zeman-prezident-hazi-vinu-na-reditele-zahrady>), 10. 2. 2019).

Le Monde (2012). *Deux pandas géants chinois accueillis en grande pompe en France* (https://www.lemonde.fr/planete/article/2012/01/15/deux-pandas-geants-chinois-accueillis-en-grande-pompe-en-france_1629943_3244.html), 10. 2. 2019).

Leonard, Mark – Alakeson, Vidhya (2000): *Going Public. Public Diplomacy For The International Society* (Londýn: The Foreign Policy Centre).

Leonard, Mark (2002). *Public Diplomacy* (Londýn: The Foreign Policy Centre).

- Leplâtre, Simon (2017). *Le Panda, Ambassadeur Du « Soft Power » Chinois* (https://www.lemonde.fr/biodiversite/article/2017/08/05/le-panda-ambassadeur-du-soft-power-chinois_5169037_1652692.html, 10. 2. 2019).
- Lim, Philip (2012). *Singapore Gives Vip Welcome To Chinese Pandas* (<https://phys.org/news/2012-09-singapore-vip-chinese-pandas.html>, 10. 2. 2019).
- Lin, Wen-Cheng (2009). *China's Panda Diplomacy* (Taipei: Taiwan Mainland Affairs Council).
- Lin, Xu (2013). *China to import horses directly from Belgium* (http://www.china.org.cn/sports/2013-09/10/content_29979703.htm, 10. 2. 2019).
- Macau Daily Times (2017). *Panda Diplomacy. First Cub Born In France Gets Name From China, First Lady* (<https://macaudailytimes.com.mo/panda-diplomacy-first-cub-born-france-gets-name-china-first-lady.html>, 10. 2. 2019).
- Macau Daily Times (2017). *Panda Diplomacy. Xi Presents Two Giant Pandas To Berlin Zoo* (<https://macaudailytimes.com.mo/panda-diplomacy-xi-presents-two-giant-pandas-berlin-zoo.html>, 10. 2. 2019).
- Magnier, Mark (2006). *Attack Of The Pandas* (<https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2006-mar-21-fg-pandas21-story.html+&cd=7&hl=cs&ct=clnk&gl=cz>, 10. 2. 2019).
- Mcqueen, Ross (2017). *Pandamonium: 21st Century Diplomacy* (<https://dutchreview.com/news/international/pandamonium-21st-century-diplomacy/>, 10. 2. 2019).
- Mehta, Diana (2013). *Giant Pandas: Canada Welcomes Pair From China, Stephen Harper Among First To Greet Them* (https://www.huffingtonpost.ca/2013/03/25/giant-pandas-canada_n_2946846.html, 10. 2. 2019).
- Neo, Hui Min (2017). *Panda Mania Hits Germany As China's Cuddly Envoys Arrive* (<https://phys.org/news/2017-06-panda-mania-germany-china-cuddly.html>, 10. 2. 2019).
- Nídr, Tomáš (2018). *Komunismus s pandí tváří. Lidé a země Ročník 67* (03/2018), str. 18-27.
- Nie, Yong Yen (2014). *Panda Diplomacy Has Deep Roots In Malaysia* (<https://www.asiaone.com/malaysia/panda-diplomacy-has-deep-roots-malaysia>, 10. 2. 2019).
- Nicholls Henry (2010). *The Way of the Panda: The Curious History of China's Political Animal*. (Londýn: Profile Books).

Nye, Joseph (2004). *Soft Power The Means to Success In The World Politics* (USA: Public Affairs)

OEC – Obchodní bilance Čína – Austrálie, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/aus/all/1995.2017>, 10. 2. 2019.

OEC – Obchodní bilance Čína – Francie, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/fra/all/1995.2017/>, 10. 2. 2019.

OEC – Obchodní bilance Čína – Japonsko, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/jpn/deu/all/1995.2017/>, 10. 2. 2019.

OEC – Obchodní bilance Čína – Malajsie, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/mys/all/1995.2017>, 10. 2. 2019.

OEC – Obchodní bilance Čína – Německo, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/deu/all/1995.2017>, 10. 2. 2019.

OEC – Obchodní bilance Čína – Nizozemí, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/nld/all/1995.2017>, 10. 2. 2019.

OEC – Obchodní bilance Čína – Singapur, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/sgp/all/1995.2017>, 10. 2. 2019.

OEC – Obchodní bilance Čína – Kanada, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/can/all/1995.2017>, 10. 2. 2019.

OEC – Obchodní bilance Čína – Velká Británie, dostupné z <https://atlas.media.mit.edu/en/visualize/line/sitc/show/chn/gbr/all/1995.2017>, 10. 2. 2019.

Pacher, Andreas (2017). *China's Panda Diplomacy* (<https://TheDiplomat.Com/2017/11/Chinas-Panda-Diplomacy/>, 10. 2. 2019).

Pan, Esther (2006). *China's Soft Power Initiative* (<https://Www.Cfr.Org/Backgrounder/Chinas-Soft-Power-Initiative>, 10. 2. 2019).

Peddie, Clare (2010). *Pandas will leave Adelaide Zoo in debt for a decade* (<https://www.adelaidenow.com.au/news/national/wang-wang-leaves-giant-panda-debt-for-adelaide-zoo/news-story/5343297f1eecacffe317de04bac374c2>, 10. 2. 2019).

Peng, Jianjun – Jiang, Zhigang – Hu, Junchu (2001). *Status And Conservation Of Giant Panda (Ailuropoda Melanoleuca): A Review* (https://www.researchgate.net/publication/260794984_status_and_conservation_of_giant_panda_ailuopoda_melanoleuca_a_review/download, 10. 2. 2019).

Peterková, Jana (2006). *Veřejná diplomacie – jen módní pojem nebo skutečná změna?* Mezinárodní vztahy 3/2006, str. 83-99.

Peterková, Jana (2008). *Veřejná diplomacie* (Plzeň: Aleš Čeněk).

Phys (2017). *Panda Stars Get First Taste Of Life In The Netherlands* (<https://phys.org/news/2017-05-panda-stars-life-netherlands.html>, 10. 2. 2019).

Pieters, Janene (2015). *China Sending Two Pandas To Netherlands, Waives Annual \$1m Fee* (<https://nltimes.nl/2015/10/27/china-sending-two-pandas-netherlands-waives-annual-1m-fee>, 10. 2. 2019).

Popatlal, Asha (2009). *China To Loan Two Pandas To Singapore For 10-Year Period* (<https://wildsingaporenews.blogspot.com/2009/11/china-to-loan-two-pandas-to-singapore.html>, 10. 2. 2019).

Reuters (2008). *Panda Diplomacy: China's Goodwill Gift To Taiwan* (<https://www.reuters.com/article/us-taiwan-china-pandas/panda-diplomacy-chinas-goodwill-gift-to-taiwan-idustre4bl0gi20081222>, 10. 2. 2019).

Reuters (2012). *Panda Diplomacy Reflects Warmer China-Canada Ties* (<https://uk.reuters.com/article/oukoe-uk-china-canada-pandas/panda-diplomacy-reflects-warmer-china-canada-ties-iduktre81c0um20120213>, 10. 2. 2019).

Rose, Michel (2018). *Macron Seeks To Woo China's Xi With 'Horse Diplomacy'* (<https://www.reuters.com/article/us-china-france-horse/macron-seeks-to-woo-chinas-xi-with-horse-diplomacy-iduskbn1ex0dv>, 10. 2. 2019).

SCMP (2007). *Hu, Howard bond with panda diplomacy* (<https://www.scmp.com/article/607012/hu-howard-bond-panda-diplomacy>, 10. 2. 2019).

SCMP (2014). *Xi brings panda diplomacy to Brussels* (<https://www.scmp.com/news/china/article/1461049/xi-jinping-begins-belgium-visit-last-leg-europe-tour>, 10. 2. 2019).

SCMP (2017). *Indonesian Zoo Welcomes New Arrivals Thanks To China's Latest Act Of 'Panda Diplomacy'* (<https://www.scmp.com/news/china/diplomacy-defence/article/2113229/indonesian-zoo-welcomes-new-arrivals-thanks-chinas>, 10. 2. 2019).

- Shanghai Daily (2014). *Panda diplomacy opens rift in long-time Belgian turmoil* (<https://archive.shine.cn/nation/Panda-diplomacy-opens-rift-in-longtime-Belgian-turmoil/shdaily.shtml>, 10. 2. 2019).
- Schaller, George B (1993). *The Last Panda* (Chicago: The University of Chicago Press).
- Soliano, Aryton (2014). *Giant Pandas Arrive In Malaysia Today* (<https://www.malaymail.com/news/malaysia/2014/05/21/giant-pandas-arrive-in-malaysia-today/672531>, 10. 2. 2019).
- Spencer, Richard (2008a). *China Sends Pandas On Diplomatic Mission To Taiwan* (<https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/china/3901735/china-sends-pandas-on-diplomatic-mission-to-taiwan.html>, 10. 2. 2019).
- Spencer, Richard (2008b). *Taiwan Succumbs To Panda Diplomacy* (<https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/asia/taiwan/2566674/taiwan-succumbs-to-panda-diplomacy.html>, 10. 2. 2019).
- Szczudlik, Justyna (2017). *Role Of “Panda Diplomacy” In China’s Foreign Policy*. The Polish Institute Of International Affairs. Bulletin No. 83 (1023), 11. Září 2017, Str. 1-2.
- Tang, Didi (2018). *Malaysia Counts \$1m Cost Of China’s Panda Diplomacy* (<https://www.thetimes.co.uk/article/malaysia-counts-1m-cost-of-china-s-panda-diplomacy-b28b2mcx7>, 10. 2. 2019).
- Taylor, Adam (2014). *China, Malaysia And The Weird World Of Panda Diplomacy* (https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2014/05/21/china-malaysia-and-the-weird-world-of-panda-diplomacy/?utm_term=.c498e3dbc40d, 10. 2. 2019).
- Taylor, Adam (2014). *Israel Is The Latest Target For China’s ‘Panda Diplomacy’* (https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2014/12/04/israel-is-the-latest-target-for-chinas-panda-diplomacy/?utm_term=.f5b5cc605472, 10. 2. 2019).
- The Jakarta Post (2018). *In Japan-China Ties, Ibis Outreach But No Panda Diplomacy* (<https://www.thejakartapost.com/news/2018/05/09/in-japan-china-ties-ibis-outreach-but-no-panda-diplomacy.html>, 10. 2. 2019).
- The Local (2017). *Brigitte Macron Baptizes Baby Panda At French ZOO* (<https://www.thelocal.fr/20171204/brigitte-macron-baptizes-baby-panda-at-french-zoo>, 10. 2. 2019).

- The Straitstimes (2017). *Panda Diplomacy Sets New Stage In China-Indonesia Ties* (<https://www.straitstimes.com/asia/se-asia/panda-diplomacy-sets-new-stage-in-china-indonesia-ties>, 10. 2. 2019).
- The Telegraph (2013). *China's panda diplomacy causes row in Belgium* (<https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/belgium/10302230/Chinas-panda-diplomacy-causes-row-in-Belgium.html>, 10. 2. 2019).
- Tiezzi, Shannon (2014). *China Postpones Panda Diplomacy With Malaysia* (<https://thediplomat.com/2014/04/china-postpones-panda-diplomacy-with-malaysia/>, 10. 2. 2019).
- Todayonline.Com (2017). *Panda Diplomacy: Two Giant Pandas From China Land In Indonesia* (<https://www.todayonline.com/world/asia/panda-diplomacy-two-giant-pandas-china-land-indonesia>, 10. 2. 2019).
- Tso, Natalie (2008). *China's Panda Diplomacy With Taiwan* (<http://content.time.com/time/world/article/0,8599,1868376,00.html>, 10. 2. 2019).
- UNESCO (2016) *Sichuan Giant Panda Sanctuaries - Wolong, Mt Siguniang And Jiujin Mountains* (<https://whc.unesco.org/en/list/1213>, 10. 2. 2019).
- Vidal, John (2014). *Zoos Weigh Up The Costs Of China's 'Pandanomics'* (<https://www.theguardian.com/world/2014/sep/13/edinburgh-zoo-pandas-tian-tian-china-pandanomics-birth-cub>, 10. 2. 2019).
- Walker, Peter (2008). *China Sends Panda Peace Offering To Taiwan* (<https://www.theguardian.com/world/2008/dec/23/china-taiwan-pandas>, 10. 2. 2019).
- Wang, Jian (2011). *Soft Power In China: Public Diplomacy Through Communication* (Basingstoke: Palgrave Macmillan Series In Global Public Diplomacy).
- Wickenkamp, Carol (2013). *Austria Threatened With Panda Loss for Meeting Dalai Lama* (https://www.theepochtimes.com/austria-threatened-with-panda-loss-for-meeting-dalai-lama_103767.html, 10. 2. 2019).
- World Wildlife Fund (2016). *Giant panda no longer endangered* (<https://www.worldwildlife.org/stories/giant-panda-no-longer-endangered>, 10. 2. 2019).
- World Wildlife Fund (Nedatováno). *Position Statement On Exhibition Loans Of Giant Panda*.

- WSJ (2009). *Panda Diplomacy In Taiwan* (<https://blogs.wsj.com/chinarealtime/2009/11/09/panda-diplomacy-in-taiwan/>, 10. 2. 2019).
- Yan, Sophia (2013). *China swaps pandas for uranium in trade deals* (<https://money.cnn.com/2013/10/14/news/economy/china-panda-trade/>, 10. 2. 2019).
- Yle (2017). *Panda Diplomacy Heading To Finland* (https://yle.fi/uutiset/osasto/news/panda_diplomacy_heading_to_finland/9548479, 10. 2. 2019).
- Yna.Cn (2016). *Chinese Panda Bears Make S. Korean Debut* (<https://en.yna.co.kr/view/aen20160408009300315>, 10. 2. 2019).
- Zhiling, Huang (2009). *Panda Diplomacy Helps Repair Sino-Australian Rift* (http://www.chinadaily.com.cn/china/2009-10/31/content_8877063.htm, 10. 2. 2019).
- Zhiling, Huang (2012). *Singapore Ready To Greet Panda Pair* (http://www.chinadaily.com.cn/kindle/2012-09/06/content_15738295.htm, 10. 2. 2019).
- Zhou, Christina (2018). *Panda Politics And Why China's Adorable Ambassadors Are An Important Diplomatic Tool* (<https://www.abc.net.au/news/2018-12-22/why-pandas-are-part-of-chinas-diplomatic-strategies/10630298>, 10. 2. 2019).

6. RESUMÉ

The present work was devoted to the use of panda as a tool of public diplomacy and soft power by the People's Republic of China.

This thesis is a comparative analysis of 15 cases of panda diplomacy and focuses on the third phase of panda diplomacy (from 1995 to present).

The thesis dealt with four research questions:

- 1) What were the most common reasons for lending a big panda?
- 2) Is the acquisition of pandas associated with new economic opportunities?
- 3) What were the reactions to the negotiation and also the acquisition of the giant panda by the receiving public and political actors?
- 4) Is Giant Panda a tool of Chinese soft power and public diplomacy?

During the analytical part it was proved that the panda is used as a political and power tool by the People's Republic of China. The great Panda can be described as a politicized animal that is used to spread the influence and power of the People's Republic of China abroad.

In most of the 15 tested cases, I have shown that panda profits are linked to trade agreements. The second reason for lending in the cases tested was the country's strategic importance. Thus, panda can be described as a symbol of close relations between states (as well as political actors do) and as a symbol that is lent to countries by economic agreements.

The thesis contained a total of 15 cases of panda diplomacy. In particular, she focused on Australia, Belgium, Finland, France, Indonesia, Japan, South Korea, Canada, Malaysia, Germany, the Netherlands, Singapore, Thailand, Taiwan and the UK. The work was limited in time to the period after 1995.

